

Kariūnas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos žurnalas

2010 m. Nr. 4 (107)

Prie 2011-ųjų slenksčio – LAIKAS IR PERMAINOS

Pokalbis su Akademijos viršininku
plk. Gintaru Bagdonu

Heroizmas TERMOPIŪŲ PERĖJOJE

Dr. Algirdas V. Kanauka

Ką atskleidžia atrankos į LIETUVOS KARO AKADEMIJĄ rezultatai

Doc. dr. Nijolė Janulaitienė,
mjr. Albertas Daugirdas

MEDALIŲ SKAMBESYS svarsčių kilnojimo čempionatuose

Krn. Mindaugas LOBINAS

Džiaugsmingų šventų Kalėdų!

Prieš du tūkstantmečius Dievas pažvelgė į pasaulį žmogaus akimis, pradėjo jį liesti žmogaus rankomis, išgyventi visus jausmus žmogaus širdimi... Ar galėjo Dievas dar labiau tapti artimesnis žmogui? Ar ne nuo tos valandos Jį mes galime vadinti Broliu, Bičiuliu, vienu iš mūsų?

Dalydamasis su Jumis visais, mano Brangieji, dar kartą išgyvenamu Kalėdų Įvykio džiaugsmu, linkiu iš naujo ir giliai pajusti kasdienį Dievo apkabinimą ir Jo dovanojamą ramybę...

*mjr. Remigijus BUTKEVIČIUS
Kapelionas*

Sveiki!

Ateitį kuriame šią akimirką. Todėl, kad ir kokias perspektyvas astrologai mums pranašautų 2011-aisiais, neužmirškime, kad kiekviena rytdiena bus tokia, kokie esame ir būsimė MES. Tokia bus mūsų vaikų vaikystė, tėvų senatvė, mylimųjų džiaugsmas. Tokia bus mūsų Alma Mater – Karo akademija, Lietuvos kariuomenė ir valstybė.

Ačiū, kad bendravote su KARIŪNU šiais metais, pasimatysime 2011-ųjų kovą.

*Giedrus Jums Kalėdų ir
stiprybės Naujaisiais metais!*

*Arūnas Alonderis
Ašvalkingasis sedulokotėnis*

REDAKCIINĖ KOLEGIJA

Arūnas ALONDERIS
Atsakingasis redaktorius

dr. Vytautas TININIS
Atsakingasis sekretorius

krn. Olegas GROŠEVAS
III kuopos 081 būrio kariūnas

mjr. Birutė KRASAVINIENĖ
S-5 skyriaus viršininkė

krn. Evaldas KUČINSKAS
II kuopos 091 būrio kariūnas

krn. Irina LYSIONOK
IV kuopos 071 būrio kariūnė

psk. Virginijus MOLIS
Karo akademijos vyriausiasis puskarininkis

kpt. Mantas VALATKEVIČIUS
Kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo sekcijos
vyr. instruktorius

dr. Manvydas VITKŪNAS
Karo istorijos centro vyr. mokslo darbuotojas

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė

Loreta KERŠYTĖ
Dizainerė

Kęstutis DIJOKAS
Fotografas

Spausdino Lietuvos kariuomenės
karo kartografijos centras
Muitinės g., Domeikava, LT-54359 Kauno r.
Tiražas 500 egz. Užsakymas GL-188SS.
Leidinys platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.
Dėl žurnalo platinimo prašome kreiptis
tel. (8 5) 210 3526

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

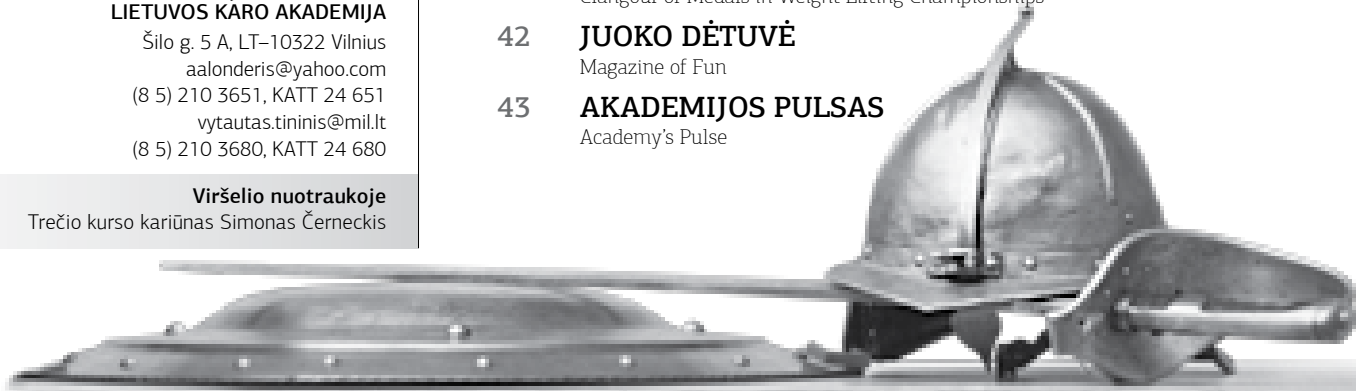
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
aalonderis@yahoo.com
(8 5) 210 3651, KATT 24 651
vytautas.tininis@mil.lt
(8 5) 210 3680, KATT 24 680

Viršelio nuotraukoje
Trečio kurso kariūnas Simonas Černeckis

ŠIAME NUMERYJE

Contents

- 2 **PRIE 2011-ŪJŲ SLENKSČIO –
LAIKAS IR PERMAINOS**
Plk. Gintaras BAGDONAS
Interview with Colonel Gintaras Bagdonas, Commandant of the Military
Academy of Lithuania, *On the Threshold of 2011 – Time and Changes*
- 5 **KODĖL JAUNIMAS RENKASI
TOKĮ GYVENIMO BŪDĄ?**
Why Young People Choose the Lifestyle of a Soldier?
- 10 **KOMANDIRUOTĖ**
Duty Journey
- 12 **PAŽINTINĖ IŠVYKA**
Educational Trip
- 16 **KNYGOS**
Books
- 17 **LAIŠKAS „KARIŪNUI“**
Letter to *Kariūnas*
- 19 **TRADICIJOS**
Traditions
- 22 **FOTOREPORTAŽAS:
PIRMAKURSIŲ „KRIKŠTYNOS“**
Photo Report: Freshers' Fair
- 24 **HEROIZMAS TERMOPILŲ PERĖJOJE**
Dr. Algirdas V. KANAUKA
Heroism in the Passage of Thermopylae
- 29 **KĄ ATSKLEIDŽIA ATRANKOS Į LIETUVOS
KARO AKADEMIJĄ REZULTATAI**
Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ, mjr. Albertas DAUGIRDAS
Results of Candidates' Selection to the Military Academy of Lithuania
- 34 **IŠ PIRMŲ LŪPŲ**
Olegas GROŠEVAS, Vytautas KREKYS, Marius METLOVAS
At First Hand
- 36 **ISTORIJA**
History
- 39 **GINKLAI**
Weapons
- 40 **MEDALIŲ SKAMBESYS SVARSČIŲ
KILNOJIMO ČEMPIONATUOSE**
Krn. Mindaugas LOBINAS
Clangour of Medals in Weight Lifting Championships
- 42 **JUOKO DĒTUVĖ**
Magazine of Fun
- 43 **AKADEMIJOS PULSAS**
Academy's Pulse

Vyskupas Gintaras Grušas (kairėje) ir
plk. Gintaras Bagdonas
Kūčių vakarienės su kariūnais metu

PRIE 2011-ŪJŲ SLENKŠČIO –

LAIKAS IR PERMAINOS

KARIŪNO žurnalo atsakingojo redaktoriaus Arūno ALONDERIO pokalbis
su Akademijos viršininku plk. Gintaru BAGDONU

Gerb. Pulkininke, vadovaujate vienai iš jauniausių Lietuvos aukštųjų mokyklų – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai, kur bene giliausiai išsiskniję patriotizmo ir lyderystės dainai, ir tai ją išskiria iš kitų šalies universitetų. Kokia Jūsų Lietuvos karo akademijos vizija?

Akademija yra jauna, jei turime omenyje jos formalią įkūrimo datą – 1992 m. Kalbėdami apie Lietuvos karo akademijos amžių karininkų rengimo kontekste turėtume įvertinti ir karo mokslą prieškarinio Lietuvoje ir netgi Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Rengiant būsimus karininkus, ugdant jų pilietiškumą ir patriotiškumą, ruošiant štabo karininkus, tobulinant jų kvalifikaciją, atsižvelgiama į per šimtmečius susiklosčiusias karines tradicijas ir Lietuvos istoriją. Istorinis paveldas ir tęstinumas svarbu ne tik karininkų rengimo, bet ir mokslo srityse,

t. y. mokslininkai savo karinės pedagogikos, vadybos ar karo istorijos tyrimuose pažvelgia atgal, į mūsų praeitį, – kas buvo padaryta vienoje ar kitoje srityje prieš 50 ar 60 metų.

Akademijos misija mus įpareigoja profesionaliai parengti patriotiškai išauklėtus, motyvuotus karininkus, suteikti jiems platų universitetinį išsilavinimą, išugdyti lyderio savybes, kad jie galėtų sėkmingai vadovauti kariniams padaliniam taikos ir karo metu. Reikalavimai – labai dideli ir visiškai aiškūs.

Atsižvelgiant į šiuos reikalavimus suformuluota aiški užduotis – Akademija turi tapti prestižine universitetine Lietuvos mokymo įstaiga. Šiuo metu Akademija, išskirtinė aukštoji mokykla, suteikia puikų išsilavinimą ir parengia labai gerus karininkus. Tačiau, kaip sakoma, tobulumui ribų nėra. Nuo šių metų birželio iki šiol nagrinėjome situaciją, stengėmės nustatyti ir įvardyti problemas,

dabar turime sutelkti dėmesį į studijų kokybę ir kartu tobulinti lyderio ugdymo ir karinio rengimo programas.

Kalbant apie viziją, norėtusi, kad Akademija taptų atvira visuomenei, kad joje galėtų studijuoti netikbūsimi karininkai, bet ir specialistai, pasirengę dirbti kitose šalies organizacijose, pirmiausia statutinėse tarnybose. Akademija, specializuodamasi karinėje, saugumo ir gynybos srityse, galėtų rengti gynybos ir saugumo specialistus įvairioms valstybės institucijoms. Tokiu būdu, mano nuomone, ženkliai prisidėtume prie tarpinstitucinės sąveikos ir bendradarbiavimo gerinimo. Beje, šiuolaikinė saugumo aplinka verčia mus, kaip ir kitas Vakarų šalis, siekti visapusiškumo bendromis (t. y. įvairių profesijų civilių ir karių) pastangomis planuojant gynybą, misijas ir operacijas ir jose dalyvaujant. Šiuo keliu pamažu juda ir NATO bei ES. Norėdami kartu dirbti, pirmiausia turime kartu mokytis.

Karo akademija – Lietuvos karininkų „kalvė“. Čia rengiami ir ugdomi vadai įvairiems kariuomenės padaliniams. Akademija kiekvienais metais parengia būrį jaunų leitenantų, kurie, įgiję universitetinį išsilavinimą, įsilieja į mūsų kariuomenės gretas. Išlydėdami kiekvieną absolventų laidą mes savęs klausiamo: ar jie gerai pasirengę? Ar jauni karininkai yra tokie, kokius norėtume matyti krašto apsaugos sistemoje? Apie Karo akademijos absolventų tarnybą galima išgirsti įvairių atsiliepimų – tiek teigiamų, tiek kritiškų. Jūsų manymu, kokį karininką turėtume siekti išugdyti? Ką galėtumėte pasakyti apie karinio rengimo sistemos tobulinimo poreikį ir ar toks poreikis yra?

Pastarųjų kelerių metų mūsų absolventų – karininkų – vertinimai, apie juos atsiliepimai, kuriuos gauname iš kariuomenės padalinių, yra geri arba labai geri. Girdime ir pavienės kritikos, tiesa, neformaliai pateikiamos kaip individuali nuomonė. Manau, kad prieš dešimtmetį Akademijoje įdiegus Didžiosios Britanijos kariuomenės atrankos sistemą, karininkų rengimo srityje įvyko ryškus kokybinis proveržis. Skiriant ypatingą dėmesį atrankai ir esant gana dideliame konkursui, atrenkami motyvuoti, pasiryžę tapti karininkais jaunuoliai.

Didžiausią reikšmę profesiniam rengimui ir lyderių ugdymui turi pačių kariūnų noras siekti žinių, tobulėti. Dėstytojai ir karinis personalas juos nukreipia, motyvuoja, padeda ir kontroliuoja, kai reikia, bet, pasikartosiu, daugiausia lemia asmeninė studijuojančio kariūno motyvacija.

Nors iš esmės absolventų vertinimai ir labai geri, atsipa-

laiduoti ir apkerpėti negalime. Paminėsiu kai kuriuos nuveiktus darbus tobulinant karinį rengimą, gerinant studijų kokybę. Neseniai įdiegėme „išmoktų pamokų“ nustatymo mechanizmą, kurį taikydami galime greičiau ir išsamiau išanalizuoti problemas ir ieškoti geriausių sprendimų joms spręsti, tobulinti studijų ir karinio rengimo procesą ir programas. Lapkričio mėnesį Akademijos Bazinių karininkų kursų iniciatyva buvo surengtas seminaras karinio rengimo metodikos tobulinimo priemonėms aptarti. Jame, dalyvaujant Lietuvos kariuomenės mokymo padalinių ir už kovinį rengimą atsakingiems karininkams, buvo pasidalyta patirtimi, pasikeista siūlymais, kaip toliau tobulinti kariūnų karinį rengimą. Akademijos Senato sprendimu buvo įsteigta darbo grupė, kuri pateiks studijų kokybės gerinimo priemonių planą. Jame bus numatyta nemažai naujų būdų, kaip to pasiekti.

Pastaruoju metu aktyviai diskutuojama apie Lietuvos karo akademijos ateitį. Kalba politikai, Akademijos bendruomenė, KAM vadovybė, dalinių vadai, žiniasklaida... Todėl, natūralu, kyla klausimas – kokios priežastys ar problemos inspiravo šias diskusijas?

Pagrindinė priežastis – kasmet mažėjantis kariūnų skaičius. Dėl to auga vieno kariūno studijų kaina. Pastebėjome, kad LKA sukurti pajėgumai, nuo pat įkūrimo sukaupta patirtis, įdirbis nėra optimaliai išnaudojami įgyvendinant jos misiją. Mažėjantis kariūnų skaičius ilgainiui turės neigiamos įtakos karinio rengimo ir universitetinių studijų kokybei. Kokybiško būrio vadų karinio parengimo pagrindinis reikalavimas – sudaryti sąlygas kariūnui vado-

vauti tokio lygmens padaliniui, kokiam jis vadovaus baigęs Akademiją. Turint visiškai ar bent optimaliai suformuotus būrius, kuopas ir Kariūnų batalioną, kiekvienas kariūnas gali būti skiriamas į visas mokomajame būryje įsteigtas pareigas, taip pat įgyti patirties mokomajame batalione eidamas įvairias štabo karininko pareigas, mokyti tarp būrių kuopos sudėtyje užtikrinti sąveiką, kas taip pat labai svarbu būsimiems būrių vadams. Tam tinkamas sąlygas sudarysime tik tada, kai viename kurse bus mažiausiai 50 kariūnų, t. y. kai iš jų bus galima suformuoti dviejų būrių kuopą.

Nedidelis kariūnų skaičius gali turėti neigiamos įtakos ir studijų kokybei, kadangi būsimieji priversti mažinti dėstytojų ir atitinkamai studijų programų skaičių. Likę pedagogai turės būti universalūs – vieno dalyko dėstytojai privalės dėstyti keletą dalykų, arba turėsime priimti į darbą dėstytojus 0,25 etato. Pastaruoju atveju, manau, tokiems dėstytojams darbas Akademijoje būtų antraeilis, jie sunkiai taptų visaverčiais mūsų bendruomenės nariais.

Visiems žinoma, kad komandos integralumas, darbuotojų tarpusavio santykiai, bendradarbiavimas turi didelę įtaką bet kokios organizacijos darbo rezultatams. Akademijos karinio ir civilinio personalo socialinis integralumas ir darnus komandinis darbas turi tiesioginę įtaką kariūnų, lyderių ugdymo kokybei.

Prieš keletą metų dėl mažėjančio kariūnų skaičiaus buvo nuspręsta sustabdyti transporto inžinerijos vadybos programą. Ateinančią vasarą išleisime paskutinius šios specialybės absolventus. Ateityje Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgose tarnaus karininkai, turintys tik socialinių mokslų srities išsilavinimą. Jei sprendimas artimiausiu laiku būtų

persvarstytas, 2015 arba 2016 m. baigtų pirmieji karininkai, įgiję techninį išsilavinimą. Išvardinau tik pagrindines problemas, kurioms spręsti būtina tolesnė Akademijos pertvarka.

Viename iš savo interviu Jūs pasakėte, kad LKA reformos esmė – poreikis keisti studijų Akademijoje koncepciją, pereinant nuo karininkų rengimo tik krašto apsaugos sistemai prie absolventų rengimo Lietuvos valstybei, orientuojantis į gynybos ir saugumo sritis. Prašytume išplėtoti šią temą.

Šiuo metu, kai Lietuvos kariuomenės personalo poreikis gerokai sumažėjęs, turime ieškoti išeičių. Jų nėra daug. Atsisakyti universitetinių studijų negalime. Išsilavinusių, profesionaliai parengtų, motyvuotų, turinčių lyderio savybių karininkų visada reikės, net jei kariuomenės poreikiai bus nedideli. Įvertinome įvairius variantus, tarp jų ir galimybes kariūnų akademinį studijų funkciją perduoti kitiems universitetams, Akademijai paliekant tik karinį rengimą, taip pat apsiriboti tik viena studijų programa arba atsisakyti ir jos, paliekant tik būrių vadų kursus, bet jau baigusiems universitetus.

Išanalizavome kitų ES ir NATO šalių patirtį, galop įvertinome tokių sprendimų rezultatus ir padarinius Lietuvos kariuomenei. Ir pasiūlėme, mūsų nuomone, geriausią variantą – optimizuoti kariūnų skaičių priimant kasmet maždaug nuo 60 iki 100 jaunuolių, orientuojantis į būrių kiekybinę sudėtį ir šių būrių atitiktį studijų programoms. Turint dvi studijų programas, reikėtų priimti 50–60 kariūnų, iš kurių būtų sudaryti du mokomieji būriai, tris programos – 80–90 kariūnų, kad

atitinkamai iš jų būtų suformuoti trys būriai. Beje, priimant 60 kariūnų papildomo finansavimo neprireiktų, nes nereikėtų didinti dėstytojų ir instruktorių skaičiaus. Kariuomenė į profesinę karą tarnybą priimtų tiek Akademiją baigusiu karininkų, kiek jų reikėtų, kiti absolventai taptų atsargos karininkais (o jų poreikis valstybėje – akivaizdus). Be to, Krašto apsaugos ministerijai pasiūlėme svarstyti galimybes priimti civilius asmenis į Akademijos išstestines magistrantūros studijas, kuriose šiuo metu gali studijuoti tik karininkai. Akademija, specializuodamasi karinėje, saugumo ir gynybos srityse, galėtų rengti šių sričių specialistus įvairioms valstybės institucijoms.

LKA išsiskiria iš kitų universitetų tuo, kad rengia ne tik profesionalius karininkus, bet kartu ir išskirtinius – išsilavinusius, tvirto charakterio, motyvuotus, mandagius, drausmingus, patriotiškai išauklėtus – piliečius visuomenei. Todėl manau, kad tapti Akademijos bakalauru yra sunkiau nei baigti bet kurį kitą šalies universitetą.

Akademija jau daugelį metų palaiko draugiškus ryšius su Lietuvos ir užsienio šalių karo akademijomis ir universitetais. Šis bendradarbiavimas labai įvairiapusis ir platus tiek geografiniu, tiek dalykiniu aspektais. Gal galėtumėte papasakoti, su kuriomis aukštosiomis mokyklomis ir kokiose srityse yra ypač glaudūs akademiniai ir profesiniai ryšiai?

Bendradarbiaujame su Lenkijos, Danijos, Vokietijos, Latvijos ir Estijos karo akademijomis, JAV Virdžinijos karo institutu, palaikome ryšius dar su keliomis ES šalių karinėmis mokyklomis įstaigomis. Turime parengę

konkrečius bendradarbiavimo su Lenkijos Vroclavo sausumos pajėgų karininkų aukštąja karo mokykla planus, taip pat ir karo mokslų srityje. 2011 m. pradžioje trys Karo akademijos kariūnai vyks į Vokietiją, į Dresdene esančią Sausumos pajėgų karo akademiją. 2010 m. spalio mėn. Akademijoje lankėsi grupė Danijos karališkosios karo akademijos kariūnų, kurie susipažino su mūsų kariūnų studijų ir gyvenimo sąlygomis. Tikiuosi, kad kitais metais Lietuvos kariūnai turės galimybę apsilankyti šioje Danijos karo akademijoje. Pagal ES *Erasmus* programą Akademijoje lankėsi Lenkijos gynybos universiteto karininkų dėstytojų delegacija.

Kasmet vienas Lietuvos karo akademijos kariūnas vienam semestru išvyksta į JAV Virdžinijos karo institutą, o šio instituto kadetas atvyksta pas mus. Dalyvaujame Baltijos jūros šalių karo akademijų vadovų susitikimuose, kurių metu vyksta diskusijos ir seminarai aktualiomis temomis, keičiamės patirtimi. Labai svarbu, kad į juos kartu su akademijų vadovais kviečiami ir kariūnai. 2010 m. taip pat turėjau galimybę dalyvauti ES šalių karo akademijų vadovų susitikime (ši renginį kasmet organizuoja ES pirmininkaujanti valstybė) Belgijoje. Be kitų klausimų, aptarėme atrankos į karo akademijas problemas, pasidalijome patirtimi.

Dėl sunkmečio per pastaruosius keletą metų tarptautinis bendradarbiavimas šiek tiek sumenko. Norėtusi intensyviau bendradarbiauti su NATO ir ES šalių karo akademijomis, būtina ieškoti galimybių į šį procesą įtraukti kariūnus. Sieksime išnaudoti ES *Erasmus* programos teikiamas kariūnų/studentų ir dėstytojų mainų galimybes. Tikiuosi, kitais metais įsitrauksime į šią programą.

Kodėl jaunimas renkasi TOKĮ GYVENIMO BŪDĄ?

Krn. Justas Petkevičius

Močiutė man ne kartą pasakojo, kaip aš nuo mažumės, apsikarstęs mediniais ginklais, apsiavęs kariškus batus, po miškus bėgiodavau. Vis dėlto nematau, kad čia buvo mano kelio pradžia. Parodykite man nors vieną vaikina, kuris vaikystėje nemėgo „kariauti“. Manau, viskas prasidėjo kur kas vėliau – įstojus į Šaulių sąjungą. Noras ten nueiti kilo dėl labai paprastos priežasties – troškau uniformos, ir šiaip įdomu buvo, ką ten žmonės veikia. O nuėjus patiko. Tad dabar jau vienuolikti metai esu šios organizacijos narys.

Tapęs šauliu labai užsimaniau kuo greičiau atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą. Kai sulaukiau pilnametystės, vienuoliktoje klasėje, apsisprendžiau. Nenorėjau mesti mokyklos, bet ir dar metus laukti negalėjau. Todėl pasirinkau kitą variantą – Krašto apsaugos savanorių pajėgas.

Tarnyba pareikalavo nemažai laiko, todėl apleidau mokslus... Baigęs mokyklą supratau, kad įstoti į Karo akademiją – beviltiška, ir nusprendžiau siekti seržanto karjeros. Sekėsi neblogai. Jau turėjau seržanto laipsnį, darbo vietų kariuomenėje buvo daug, bet prieš įsidarbinant pasitaikė proga išvykti į tarptautinę misiją. O būnant Afganistane Lietuvoje prasidėjo krizė... Grįžus paaiškėjo, kad seržantas, tuo labiau savanoris, gali nepuoseleti vilčių, kad bus priimtas į profesinę karo tarnybą. Teko vėl galvoti, ką daryti. Nepamenu, ko ieškodamas, užklydau į Karo akademijos interneto puslapį. Naršydamas pamačiau, kad už tarptautines misijas, tarnybą Savanorių pajėgose ir Šaulių sąjungoje skiriama papildomai balų, todėl nusprendžiau pabandyti ten stoti. Kaip matote, pavyko. Pagrindiniai motyvai – patriotizmas, prestižas ir materialiniai dalykai.

Pirmasis ir Akademijoje dažniausiai keliamas – patriotizmas. Manau, šis jausmas išugdomas dar vaikystėje, ir už tai turime būti dėkingi savo tėvams ir seneliams.

Pamenu, kaip kartą, dar būdamas vaikas, nupiešiau kareivį. Ką aplinkui mačiau, tą ir vaiz-

davau: ant jo šalmo išvedžiojau žvaigždę. Kai paveikslėlį parodžiau tėčiui, jis nepiktai mane pabarė, liepė žvaigždę užtušuoti ir pamokė piešti Gedimino stulpus. Atmintyje iškyla ir dar vienas epizodas... Kaip senelis iš konservų dėžutės iškirpo Vyčio kryžiaus formos ženkliuką ir prisegė jį prie senos eigulio kepurės, kad žaisdamas galėčiau būti „Lietuvos karininkas“.

Panašių pavyzdžių galėtų pateikti ne vienas. Manau, kad karys, tuo labiau karininkas, privalo būti patriotas. Deja, ne visi tokie būna...

Antra, kas be galo svarbu, – tai mūsų profesijos prestižas visuomenės akyse. Visais laikais karininkai buvo gerbiami ir vertinami. Uniformuotas karys, ypač karininkas, visada patraukia aplinkinių dėmesį. Ne visada šis dėmesys pozityvus. Ne kartą teko išgirsti kandžių replikų, tiesa, dažniau iš neblaivių ir asocialių asmenų. Manau, kad taip jie sąmoningai ar nesąmoningai parodo savo pavydą. Atsidūrę šalia kario, pajunta savo menkavertiškumą, tačiau kartu, žinodami, kaip vilkintis uniformą karys elgiasi, nebijo gauti atkirtį. Todėl neigiamą tokių asmenų požiūrį laikau labai teigiamu įvertinimu. Skamba paradoksaliai, bet aš tuo nuoširdžiai tikiu.

Gana svarbiu motyvu laikyčiau ir materialinius dalykus, pavyzdžiui, nemokamą aukštąjį mokslą (tik vėliau daugelis supranta, kad nemokamas – tik sūris pelėkautuose) ir socialines garantijas. Bet be patriotizmo, manau, ši motyvacija – niekinė. Tai suvokiau dar pasirengimo misijai metu. Ten dažnai pasikalbėdavome apie motyvus, dėl kurių nusprendėme vykti į kitą pasaulio kraštą. Dažniausiai skambėdavo frazės: „Kitur tokių pinigų neuždirbsi!“ arba „Tai proga nemokamai pakeliauti.“ Kad ir kaip būtų gaila, bet taip kalbėdavo profesinės karo tarnybos kariai. O į karį savanorį, kuris drįsdavo užsiminti apie pareigą, išipareigojimų vykdymą, šalies prestižo kėlimą, pagalbą kitai tautai, geriausiu atveju buvo žiūrima kaip į silpnaprotį. Tačiau dažniausiai jam tiesiai šviesiai buvo sakoma: „Ne vaidink, žinau, kad dėl pinigų.“

Tikroji kai kurių motyvacija paaiškėjo žuvus srž. Arūnui Jarmalavičiui. Kai pasklido ši žinia, visiems garsiai pinigūs garbinusiems „kariams“ staiga atsirado neatidėliotinų reikalų, ir atvirksčiai, tie, kurie jų nekėlė į pirmą vietą, liko poste.

Manau, daugiau komentarų nereikia.

Visiems kariūnams linkiu turėti kuo daugiau motyvų. Kuo jų daugiau, tuo lengviau rasti tarpybos prasmę, o kartu ir gyventi.

Krn. Martynas Žukovas

Padėdamas šauliams rengti Lietuvos kariuomenės dienos minėjimus supratau, kokia žmogui svarbi Tėvynė ir jos gynyba. Ir pats panorau tapti bent jau formaliu jos gynėju ir prireikus visomis jėgomis prie to prisidėti. Didelę įtaką man padarė ir aplinka. Vietovėje, kurioje gyvenu, ties Giedraičiais, 1920 m. vyko kovos su Želigovskio armija ir čia ji buvo sustabdyta.

Šaulių sąjungos dėka galėjau Lietuvos karo akademijoje lankyti šaulių instruktorių kursus. Čia mane sužavėjo kariška tvarka ir gyvenimas, didelį įspūdį paliko kariūnai – protingi, inteligentiški, tikri savo srities entuziastai. Būtent tokie ir turi būti kariai profesionalai. Be studijų Karo akademijoje, dar domėjausi KASP teikiamomis perspektyvomis, tačiau supratau, kad tinkamą kvalifikaciją ir reikiamą įgūdžių galiu įgyti tik čia.

Krn. Ažuolas Liaukevičius

Gimiau Druskininkuose šaltą 1991 m. vasario 9-osios rytą. Druskininkų švietimo centre baigiau 12 klasę (vakarinę mokyklą), Suaugusiųjų mokymo centre – virėjo-konditerio kursus, M. K. Čiurlionio muzikos mokyklą (fortepijono specialybę). Šiuo metu gyvenu su motina ir trimis sesėmis.

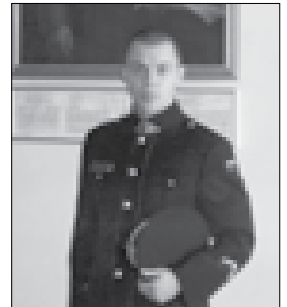
Esu dėkingas tėvams už išugdytas moralines vertybes, už tai, kad išaugau patriotas.

Jau nuo pat mažens man patiko kariuomenė. Iš tikrųjų viskas prasidėjo nuo aistros aviacijai: rinkau nuotraukas, laikraščių iškarpas, dalyvaudavau aviacijos šventėse. Ilgainiui tai pakeitė susidomėjimas karinėmis oro pajėgomis. Šis pomėgis buvo toks stiprus, jog pradėjau rimtai sieti savo gyvenimo planus su kariuomene. Kaupiau visokią informaciją apie karo techniką, ginklus, perspiedo davau naikintuvų planus ir t. t., nes tuo

metu dar ne taip gerai buvo išplėtotas internetas ir galimybės įsigyti kompiuterį buvo ribotos. Laikei bėgant susidarė visas segtuvas, tarsi mano asmeninė enciklopedija. Ji saugau iki šiol. Beveik viską, kas šiame segtuve sukaupta, mokėjau mintinai. Bendraamžiai žavėjosi automobiliais, o aš galėjau išvardyti AH-64 T.T. duomenis. Galiausiai sužinojau apie LKA ir išsikėliau sau tikslą į ją įstoti (pasirinkęs kurią nors karinių oro pajėgų specialybę). Tačiau iš vėžių išmušė paauglystė kvailystė: apsileidau, nebelankiau pamokų, buvau išmestas iš mokyklos, studijas tęsiau vakarinėje, todėl teko atsisakyti daugelio planų ir svajonių, tarp jų ir studijų LKA. Atsipeikėjau tik vienuoliktoje klasėje, kai baigiau virėjo-konditerio kursus ir pradėjau dirbti. Ypač daug sunkiu metu padėjo draugai. Per tą laiką kariuomene domėjausi jau plačiau – ne tik jos technika ir taktika, bet ir karo menu bei strategija. Galiausiai dvyliktoje klasėje vėl grįžo pasitikėjimas savo jėgomis, todėl dar kartą nusprendžiau siekti tikslo – stoti į LKA. Ir tol, kol pavyks.

Krn. Mykolas Rutkauskas

Trumpai galėčiau pasakyti, kad mano motyvacija studijuoti Karo akademijoje pagrįsta trimis pagrindiniais dalykais.

Pirma, tai lėmė mano šaknys ir susidomėjimas praeitimi. Turiu giminaičių, dalyvavusių Nepriklausomybės kovose, tarpukario karininkų, partizaninio pasipriešinimo dalyvių, netgi esu susijęs giminystės ryšiais su Adolfu Ramanausku-Vanagu (mamos pusseserės vyras). Mane įkvepia didingos LDK ir kitų laikotarpių lietuvių pasipriešinimo kovos. Visada norėjau ir dabar noriu besąlygiškai prisidėti prie savo šalies kūrimo ir ginti ją žodžiu, darbais, o prireikus – ir ginklu, nes esu karštas Lietuvos patriotas.

Antroji svarbi motyvacijos dalis – mano asmeninės savybės, kurios tinka karininkui išugdyti ir kuriomis tikiuosi pasinaudoti studijuodamas Karo akademijoje ir tolesniame gyvenime. Esu atviras, sąžiningas, atsakingas, nuolat siekiu žinių. Esu idealistas ir tikiu, kad žmonės, kurdami savo valstybę, privalo vadovautis visais dorovės principais. Visada kovoju su melu, nes tai – viena didžiausių mano „antivertybių“.

Trečiasis „variklis“ – didelė viltis ir noras, nes Karo akademija suteikia universitetinį išsilavi-

nimą, leitenanto laipsnį, padeda išugdyti lyderio savybes, formuoja platų akiratį ir pasaulėvaizdį, reikalauja nuolat palaikyti gerą fizinę būklę...

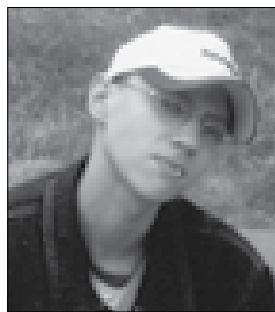
Krn. Justinas Čekanauskas

Mano manymu, labai daug įtakos mano pasirinkimui turėjo tai, kad gimiau ir gyvenau kaime, arti miško. Su draugais iš medienos ir krūmų šakų statydavome paplaines, slaptavietes, medžiuose rengdavome stebėjimo bokštelius, iš kanorėžių darydavome „granatas“, susimeistravome lankus. Galima sakyti, visa tai ir buvo mūsų karviška veikla. Ir tai buvo „nerealu“!

Antroji priežastis, dėl kurios pasirinkau karybos studijas, buvo tai, kad taip ir neišsipildė mano tėčio jaunystės svajonė. Jis taip pat norėjo būti karininkas, bet dėl silpno regėjimo net armijoje netarnavo. Ir dėl to labai krintosi. Žinoma, tėtis nepaprastai nudžiugo sužinojęs, kad mane traukia kariniai dalykai ir kad noriu studijuoti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Taigi aš pasiryžau vienu metu įgyvendinti dvi svajones – tėčio ir savo.

Krn. Artiom Butkevič

Daug žmonių manęs klausė, kodėl po mokyklos nutariau stoti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją, – juk nesu tarnavęs, nebuvau šaulys, o gyvenimas sukarintoje mokslo įstaigoje ne kiekvienam netgi tarnavusiam yra lengvas. Atsakymas paprastas – man rūpi Lietuvos ateitis.

Nuo pat mažens artimieji ir draugai pastebėjo mano rimtumą ir užsispyrimą siekiant užsibrėžtų tikslų. Likimas pateikė daug išbandymų, ir su visais iki šiol man pavykdavo susidoroti, nes buvau kantrus ir užsispyręs. Kario gyvenimas įtemptas, jame daug iškyla įvairių kliūčių, todėl reikia būti drausmingam, laikytis pagrindinių moralinių ir dorovinių principų. Stengiuosi vadovautis posakiu „Viskas arba nieko“. Bandau siekti geriausių rezultatų, kad ir ką daryčiau, netgi jei tai nebūtina. Šių principų laikaisi jau seniai. Draugams

patinka toks mano požiūris, tačiau ne kiekvienas gali juo vadovautis, ne kiekvienam lemta taip gyventi.

Krn. Paulius Kaušylas

Į Karo akademiją nusprendžiau stoti įpusėjęs vienuoliktą klasę. Iš pradžių labai rimtai galvojau studijuoti orlaivių pilotavimą – tuo metu gerai sekėsi fizika ir matematika, taigi tokie ketinimai buvo gana realūs. Mintys visiškai pasikeitė prasidėjus paskutiniams mokslo metams. Tada pastebėjau, jog fizika tampa vis sudėtingesnė, o matematikos naujų temų įvertinimai pradėjo žlugdyti visų dalykų pažymių vidurkį, kuris niekuomet nenukrisdavo žemiau už 8. Po mėnesio tvirtai nusprendžiau stoti į Lietuvos karo akademiją – į personalo vadybos specialybę. Mano pasaulio istorijos žinios buvo pakankamai geros, bet pasiryžau jas dar pagilinti mokymasis savarankiškai. Priešingai nei dauguma klasės draugų, egzaminų laikyti ėjau nebijodamas, o po jų nejaučiau nusivylimo – buvau patenkintas parašytu darbu. Gerai išlaikęs egzaminus įrodžiau visiems, kad siekiant savo tikslo tereikia įdėti daugiau darbo, ir viskas bus taip, kaip nori.

Kad ir kaip ten būtų, kažkada stoti į LKA negalvojau, ir tai nebuvo mano vaikystės svajonė, kaip kad kai kurie drįsta girtis. Tačiau gana seniai, maždaug 8 metus, esu susijęs su šauliais. Jau 7 metus esu jaunasis šaulys (vos sulaukęs 18-ojo gimtadienio prisiekiau ir tapau ne rikiuotės šauliu), 4-erius – šaulys instruktorius (Akademijoje pradėtus instruktorių kursus baigiau Rukloje). Daugelis nesuprato, kaip padykęs vaikas (tuo metu) gali aukoti visas atostogas kažkokiems instruktorių kursams. Bet man tai nerūpėjo, savo tikslą pasiekiau – tapau instruktoriumi. Ši kvalifikacija man garantavo vado statusą šaulių vasaros stovyklose. Čia galėjau semtis vadovavimo patirties, tobulėti darbų organizavimo ir komandinės veiklos srityse.

Esu išbandęs daug sporto šakų. Pradinėse klasėse žaidžiau futbolą, vėliau tapau labai nepastovus – domėjaisi ne viena sporto šaka, kol galiausiai patraukė lengvoji atletika – ėmiau bėgioti. Esu daugkartinis savo rajono bėgimo varžybų prizininkas, esu stovėjęs ant apskričių varžybų nugalėtojų pakylės. Su Utenos sprinterių komanda du kartus gerinau savo miesto 4x200 m esta-

fetės bėgimo rekordą. Negana to, pagerinę antrąją rekordą, tapome Lietuvos rajonų čempionais ir vėl užkopėme ant nugalėtojų pakylės. Net trys (iš keturių) komandos nariai mokėmės vienoje mokykloje. Prie komandos prisijungus dar vienam nariui, ilgesnių nuotolių, bet taip pat gana greitam bėgikui, lengvai nugalėjome savo rajono mokyklų komandas ir išvykome į Lietuvos mokyklų čempionatą, kur 4x100 m estafetės bėgimo rungtyje užėmėme 4-ą vietą. Tąkart nusileidome ne per labiausiai sužibėjusiai Panevėžio atstovų komandai. Keista, bet stoti į LKA nusprendžiau iš šių varžybų važiuodamas namo.

Krn. Marius Dzencevičius

Vieną gražią pavasario dieną, važiuodamas iš Trakų, autobuse sutikau savo seną pažįstamą – Ruslaną Fiodorovą. Iš pradžių nustebau jį išvydęs, bet kai bičiulis, dabar jau trečio kurso kariūnas, paminėjo Lietuvos karo akademiją, iš karto susidomėjau. Pasirodo, jis kaip tik važiavo namo, atlikęs profesinio tinkamumo testą. Papasakojęs man apie šį atrankos etapą, Ruslanas tikriausiai nepastebėjo mano akyse išsižiebusių liepsnelių. Vos grįžęs namo, sėdau prie kompiuterio ir internete susiradau LKA puslapį www.lka.lt.

Prisiskaičiau, prisižiūrėjau nuotraukų ir spėjau „prisivajoti“, kad ten tarp tų tamsios spalvos uniformomis apsirengusių kariūnų stovėsiu ir aš. Buvau bebaigiąs dešimtą klasę, tačiau jau nuo tada iki tol, kol gavau oficialų patvirtinimą, kad įstojau į Karo akademiją, stengiausi ir siečiau savo užsibrėžto tikslo – tapti kariūnu. Per tą dvejų metų laikotarpį nuo draugų ir artimųjų neslėpiau savo svajonės įstoti į šią mokymo įstaigą, todėl nei mano šeimos nariai, nei mergina, nei bičiuliai labai nenustebo, kai galų gale pasiekiau tai, ko norėjau.

Kodėl aš taip susižavėjau Karo akademija? Greičiausiai todėl, kad supratau, jog po mokyklos, kai teks kurti savo gyvenimą pačiam, norėčiau eiti karininko keliu, tarnauti kariuomenėje, nuolat gyventi rizikingą, aktyvų ir kupiną atsakomybės gyvenimą. Suvokiau, jog tikrai galėčiau tapti lyderiu – griežtu, bet teisingu. Dabar, kai jau esu prisiekęs ir „pakrikštytas“ kariūnas, džiaugiuosi dėl savo pasirinkimo. Žinoma, netrukus pama-

čiau, kad karininko kelias ne rožėmis klotas ir kad dėl tarnybos Lietuvos kariuomenėje tenka daug ką paaukoti. Ne viskas kariuomenėje ir tuo labiau Karo akademijoje taip gražu, kaip deklaruojama įvairiuose lankstinukuose ir interneto svetainėse, skirtose jaunuoliams ir merginoms sudominti studijomis LKA. Tačiau tai tik dar labiau skatina nepasiduoti, kelia mano motyvaciją tapti karininku, nes suprantu, jog tik taip galėsiu prisidėti šalinant negeroves. Įvairios pratybos, tarnyba, fiziniai sunkumai atrodo nebaisūs, kai susimąstai, dėl ko tai darai, stengiesi. Visa tai – dėl kilnaus tikslo tapti drąsiu ir išmintingu Tėvynės gynėju, pavyzdžiu ne tik žemesnio rango kariams, bet ir kitiems šalies gyventojams. Graži leitenanto uniforma nelengvai pasiekama, tačiau šiuos ketverius metus, negailėdamas jėgų, nestokodamas ryžto, stengisiusi tapti geru, garbingu ir pavyzdingu karininku. Tepadeda man Dievas!

Krn. Vilmantas Pranskaitis

Dar būdamas vaikas iš rankų nepaleisdavau žaislinių kareivėlių – visada gniauždavau rankose. Nors tada ir nesupratau, kas yra kariuomenė, kokia jos paskirtis, vien šios dailios figūrėlės su ginklais mane labai žavėjo. Tik ašarodamas duodavau mamai skalbti tokius mėgstamus „karinius“, t. y. slepiamosios spalvos, marškinaičius. Dėl to buvau vadinamas kareivėliu. Visi tarsi numanydami juokaudavo, kad užaugęs būsiu karys.

Man augant, augo ir mano ambicijos. Daugiau sužinojau apie kariuomenę, suvokiau jos paskirtį, būtinybę. Ši aistra vis didėjo – domėjausi viskuo, kas susiję su kariais ir jų gyvenimu. Tas karių atsidavimas ir drausmė be galo žavėjo. LKA tapo mano tikslu. Jo pradėjau siekti dešimtoje klasėje. Pasirinkau mokomuosius dalykus, kurių reikėjo stojant į Karo akademiją, stengiausi pagerinti savo fizinę būklę. Dvyliktoji klasė – paskutinė proga rinktis. Bet aš užtikrintas: turėjau tikslą, kurio atsisakyti neprivertė net mamos priešiškusmas. Iš pradžių ji nepritarė mano sprendimui, bet laikui bėgant susitaikė ir padėjo siekti išsvajoto tikslo. Ir štai aš čia. Begalinis noras tapti kariu, patriotizmas, meilė Tėvynei visą tą laiką skatino mane dirbti ir nepasiduoti!

Krn. Aurimas Lideika

Jau vienuoliktoje klasėje pradėjau galvoti apie kario gyvenimą, nes dalyvaudamas įvairiose karišiose stovyklose ir žygiuose pajutau, kad tai – kaip tik man, todėl kiek įmanydamas stengiausi čia patekti.

Toks gyvenimas buvo mano svajonė, ir džiaugiuosi, kad ji pamažu pildosi. Kario profesija – tai ir savotiška pagarbos Lietuvos nepriklausomybės gynėjams duoklė, nes, tapęs kariu ir prisiekęs Lietuvos Respublikai, turi elgtis garbingai. Kartu tu tarsi gali jausti širdimi tų žmonių, kurie savo gyvybę paaukojo Tėvynės labui. Tai, manau, man padarė didžiausią įtaką svarstant, ar studijuoti LKA.

Deja, yra manančių, kad kariuomenė – tiesiog laiko ir pinigų švaistymas. Kad karininko profesija – nereikalinga. Bet aš jiems primenu, kad Lietuva visada turėjo savo kariuomenę, kuri ją gynė senovėje, prieškario metais ir dabar pasirengusi ginti atgavus nepriklausomybę.

Krn. Tomas Kvietkauskas

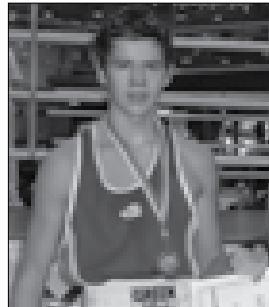
Kaip daugelis jaunuolių, tiek mokykloje, tiek namuose nuolat girdėdavau pasididžiavimą keliančius žodžius: *Lietuva, Lietuvos kariuomenė, Mindaugas, Vytautas Didysis, Gediminas, Kęstutis, LDK, Žalgirio mūšis, partizanai, Lietuvos laisvės kovos...* Jie

iš esmės ir formavo mano patriotizmo sampratą. Vėliau pradėjau vis labiau domėtis Lietuvos istorija, kariuomene ir su ja susijusiais dalykais. Galiausiai, būdamas šešiolikos, supratau, kaip noriu gyventi toliau, kad geriausia vieta man, kalbant apie studijas, – Lietuvos karo akademija.

Karininko profesiją pasirinkau dėl to, kad kariuomenėje, labiau nei kur kitur, vertinamas patriotizmas, kultūra, tvarka, garbė ir pagarba kitiems. Lietuvos karo akademija ir yra kaip tik ta vieta, kur kiekvienam suteikiama galimybė atskleisti visus savo pranašumus, kur ugdomos lyderio, gero vado, gebančio pasirūpinti ne tik

savimi, bet ir aplinkiniais, savybės. Manau, kad kiekvienas Lietuvos karys ir karininkas turi būti pavyzdys visuomenei, gerbti save, kitus žmones ir, svarbiausia, sąžiningai tarnauti Lietuvos Respublikai. Tokį gyvenimo būdą aš ir pasirinkau.

Krn. Povilas Stanaitis

Nusprendžiau stoti į LKA, nes esu pasirengęs išmokti daugybę dalykų, ugdyti savybes, kurios man ir mano šeimai labai svarbios, – savarankiškumą, drausmingumą, atkaklumą, ryžtą, fizinę ir psichologinę stiprybę. Kiti Lietuvos universite-

tai, mano manymu, tokios galimybės nesuteikia, todėl apsispręsti buvo nesunku. Tarptautinių santykių studijų kryptis pasirodė labai patraukli žinant, kad bus suteiktas aukštasis universitetinis ir karinis išsilavinimas. Kita vertus, visada jaučiau pagarbą kario profesijai ir suvokių, kad tarnauti savo šaliai – didelė garbė!!!

Krn. Ignas Jonkus

Visada domėjausi didin-ga Lietuvos praeitimi. Nuo vaikystės klausiausi senelio ir močiutės pasakojimų apie Antrąjį pasaulinį karą. Žavėjausi išskiliomis praeities asmenybėmis. Tikriausiai visa tai ir išugdė mano patriotizmo jausmą ir meilę Tėvynei.

Skaitydamas literatūrą apie žymias istorines asmenybes – karvedžius, karininko profesiją vaizdavausi kaip idealizuotą svajonę, tolimą ir beveik nerealią siekiamybę. Bet visada norėjau tapti karininku. Vyresnėse klasėse jau buvau nusprendęs likti mokytis Lietuvoje, tačiau kad noriu stoti į Lietuvos karo akademiją, artimiesiems, kurie mane skatino rinktis gydytojo ar teisininko profesiją, neužsiminiau. Tik vienuoliktoje klasėje tėvams pasakiau, kad norėčiau pabandyti Lietuvos karo akademijoje atlikti profesinio tinkamumo testą. Kai įveikiau šį etapą, tėvai suprato, ko siekiu, ir nuo tol palaiko mano sprendimą.

Kariūnų nuotraukos

Tarptautinės Baltijos šalių KARO MOKYKLŲ KONFERENCIJOS išspūdžiai

Krn. Viktorija VASILIAUSKAITĖ

Ar laukiamos kariuomenėje moterys? Koks mūsų požiūris į moterį vadovę? Šie ir daugelis kitų aktualių klausimų šį rudenį buvo gvildenami 2010 m. tarptautinėje Baltijos šalių karo mokyklų konferencijoje, kuri vyko Tado Kosciuškos karo mokykloje Vroclave (Lenkijoje).

Konferencijoje dalyvavo Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos ir Danijos delegacijos. Visi jos dalyviai buvo suskirstyti į keturias grupes (A, B, C ir D), kurios turėjo diskutuoti visiems aktualiomis temomis:

moterys vadovaujamosiose pozicijose, moterys karininkės, kultūrinė aplinka, fizinio pasirengimo klausimai.

Galimybė dalyvauti tokioje konferencijoje ir su kitų Baltijos šalių kariūnais padiskutuoti apie lygias vyrų ir moterų teises pasitakė pirmą kartą. Diskusijų pradžioje maniau, kad bus labai sunku prieiti prie bendrų išvadų ir surengti bendrą grupės narių nuomonės pristatymą, tačiau, kad ir kaip būtų keista, tai pavyko, todėl darbas vyko greitai ir sklandžiai. Po kelių diskusijų valandų nusprendėme,

kad daugiausia konfliktų tarp moterų ir vyrų kyla dėl nevienodų fizinių normatyvų. Keista, bet mūsų darbo grupėje, kurią sudarė maždaug tiek pat vyrų ir moterų, už pastarųjų teises kariuomenėje kovojo ne jos pačios, o vyrai. Visos dalyvės artiškai gynė nuomonę, kad reikėtų sulygtinti fizinius reikalavimus: jei visiems galimybės patekti į kariuomenę ir karo akademijas būtų vienodos, tarnybos metu kiltų mažiau tarpusavio konfliktų.

Mūsų darbą vainikavo diskusijos rezultatų pristatymas.

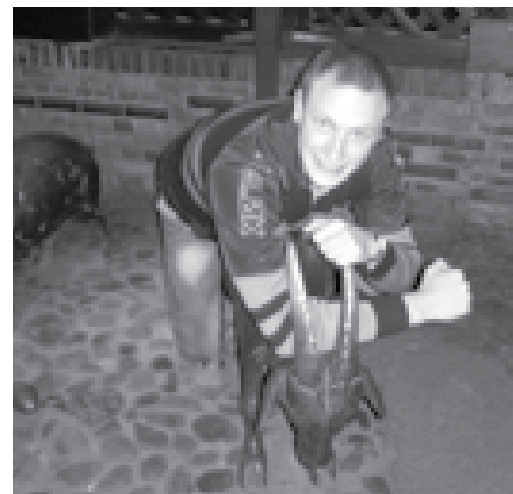
Savo išvadas galėjome paskelbti ne tik kolegoms iš kitų grupių, bet ir karo mokyklų viršininkams. Jas komentuodami pažymėjome, jog visai nesvarbu, kas esi – vyras ar moteris, svarbiausia, kad būtum profesionalus karys, t. y. išskyrėme profesionalumą.

Kitas svarbus klausimas – vyrų ir moterų fiziniai normatyvai. Skirtingi reikalavimai galėtų būti nustatyti atsižvelgiant į veiklos pobūdį, pavyzdžiui, žemesni – tarnaujantiems logistikos ar ryšių padaliniuose, aukštesni – koviniuose vietuose. Tačiau kartu gana aukštai reikėtų pakelti minimalių normatyvų kartelę, kurią privalo įveikti tiek vyrai, tiek moterys.

Be šių teiginių, buvo aptarti ir kiti klausimai. Mes pabrėžėme ir patirties vaidmenį. Būsimas karininkas jos turėtų įgyti koviniuose daliniuose dirbdamas praktiškai, o ne teorinių paskaitų metu. Geras karininkas turi būti ir geras vadas – turėti pakankamai bendravimo įgūdžių, kurie itin praverčia organizuojant įvairius renginius, plėtojant bendradarbiavimą.

Ši Lenkijoje praleista savaitė paliko daug gerų įspūdžių, leido pažinti kitus konferencijos dalyvius, Vroclavą, šio svetingo krašto tradicijas. Kartu jos metu galėjome palyginti skirtingų mokymo institucijų programas, aptarti problemas, kurios visur gana panašios, perimti kitų šalių patirtį, ją įvertinti ir išsakyti savo požiūrį, kad nedarytume tų pačių klaidų.

Šią konferenciją prisiminsiu ne tik kaip naudingą bendradarbiavimo renginį, bet ir kaip pažintinę kelionę po be galo gražų Vroclavo miestą. Konferencijoje taip pat dalyvavo plk. G. Bagdonas, mjr. B. Krasavinienė, krn. E. Juškevičius ir krn. G. Jankūnas.

Kultūrinės programos akimirkos. Straipsnio autorės nuotraukos

II kurso kariūnai ilgai prisimins pažintinės išvykos po Lietuvos kariuomenės dalinius akimirkas

Vertėjo viską savo akimis pamatyti

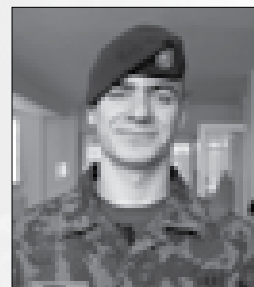
Krn. Jurgita ŽILĖNAITĖ

Manau, daugeliui iš mūsų Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomasis pulkas – viena iš nuostabiausių, daugiausia gerų atsiminimų (kai kam ir nuoskaudų) keliančių vietų. Juk čia praleidome du bazinio kario kurso mėnesius, o dabar grįžome jau kaip kariūnai. Viskas taip sava ir miela. Atrodo, jei galėtum, vėl pasiliktum...

Atsirado proga susitikti su buvusiais vadais. Jaus-

mas – ypatingas. Kalbėjomės su žmonėmis, kurie ugdė tave tokį, koks dabar bandai būti. Jie mus sutiko labai šiltai. Net skyrė laiko pabendrauti. Buvo ir rytinė mankšta, tik jau kitokia. Vieni kitiems patys vadovavom, nereikėjo niekur skubėti, kažko bijoti. Todėl taip gera buvo čia grįžus.

Klaipėda. Jūra... Tarsi atos-togauti atvykome. Žinoma, galėjom nors kojas į jūrą įmerkti, o kai kas nepabūgo šaltokų bangų ir šoko į jų glėbį. Tačiau taip, kaip įprasta, neatostogavome – ir Mažosios Lietuvos muziejuje, ir laivų flotilėje apsilankėme. Pamatėme, kokia iš tikrųjų yra laivo kasdienybė, kokiose patalpose ir kaip gyvena juo plaukiojantys jūreiviai. Nakvynei Klaipėdoje mus priglaudė Butigeidžio dragūnų batalionas.

Krn. Jonas ŽUKAS

Šiais įvairių staigmenų pateikusiais metais, pačioje karštosios liepos pradžioje, mes, Karo akademijos pirmakursiai, išsirengėme į kelionę po Lietuvos kariuomenės dalinius. Žinoma, daugelis nustebė, kad jau pirmame kurse turėsime tokią nuostabią progą net visą savaitę „atsipūsti“ ir pakeliauti po vaizdingą mūsų kraštą, susipažinti su galimomis tarnybos vietomis, į kurias tikriausiai būsime paskirti sėkmingai baigę studijas.

Pirmoji diena... Kiek pame-nu, išvykos pradžia buvo be galo nuotaikinga, nors už lango „pylė kaip iš kibiro“. Mūsų noro keliauti ir smalsumo ką nors įdomaus sužinoti nesumažino ir tai, kad su visa manta turėjo-me bėgti iki autobuso per pačią audrą ir visiškai šlapi leistis į kelionę. Tiesiog tuo metu buvo-me be galo laimingi, kad kažkur vykstame kartu.

Dabar mums daug lengviau įsivaizduoti, kaip sudaryta Lie-tuvos kariuomenė, kurioje sri-tyje galėtume tarnauti...

Krn. Viktorija PETRAUSKAITĖ

Jei reikėtų dešimtbale sis-tema įvertinti šią išvyką, rašy-čiau 10!

Vertėjo savo akimis viską pamatyti, tada aiškesnė tapo ir dalinių veikla. Galėjome paly-ginti sąlygas, įsivaizduoti savo

tarnybos vietą. Dabar galiu pa-sakyti, kur man būtų gera tar-nauti: ar ten, kur begalė žmonių, ar kur „nė gyvos dvasios“, kur aplink plyti miškai, ar kur nerimsta triukšmingas miestas.

Sunku apibūdinti jausmą, kuris kyla, kai po ekskursijos, atrodo, „žinai viską ir kartu nieko nežinai“, nes nauja infor-macija susipina su turėtomis žiniomis. Bet po dienos kitos įspūdžius sudėlioji į tinkamas lentynas ir supranti, kad tai buvo labai „brangi“ kelionė: jos metu bandei atrasti savo vietą, pajusti pašaukimą, įvertinti pa-sirinkimo galimybes.

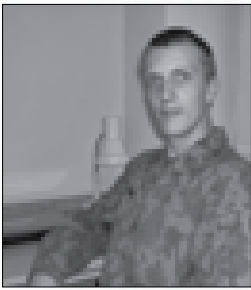
Krn. Elmyra BALJANAITĖ

Pirmo kurso pabaigą vainikavo nuostabi, itin turininga pažintinė išvyka po dalinius. Labai džiaugiausi suteikta proga ne tik juose apsilankyti, bet ir susipažinti su karių veikla, tarnybos ypatumais, darbuotojų tobulėjimo galimybėmis ir darbo perspektyvomis. Galėjome iš pirmų lūpų išgirsti ne tik dali-

nių įsikūrimo istoriją, bet ir iš misijų grįžusių karių išpūdžius, perimti jų gyvenimišką patirtį. Juk kariuomenės veiklos spektras labai platus, kas itin svarbu šiandieniam informacijos pasaulyje, dabartinės jos funkcijos – ne tik saugoti valstybės sienas, bet ir palaikyti diplomatinis ryšius, kaupti karybos patirtį, bendradarbiauti ir kt.

Labai smagu, kad per, atrodytų, trumpą laiką sugebėjome apsilankyti ne tik Vilniuje ir Kaune, bet ir Tauragėje, Šiauliuose, Klaipėdoje esančiuose daliniuose. Susižavėjau Kaune įsikūrusia Karininkų ramove. Tik įžengus į šiuos didingus istorinius tarpukariu karininkų lėšomis pastatytus rūmus dėmesį prikausto ypač išpūdingas interjeras. Be abejo, patiko ir Karo muziejuje, kur dar nebuvau buvusi. Kai turėsiu laisvo laiko ir būsiu Kaune, būtinai dar kartą ten užėsiu.

Išvyka po dalinius, mano nuomone, buvo naudinga ir būtina, ypač baigus pirmą kursą, kai jau esi šiek tiek susipažinęs su krašto apsaugos sistema. Kiekvienas galėjo sužinoti, kas jį domina, susipažinti su naujovėmis – nepakanka apie tai tik perskaityti, reikia ir pamatyti, pauostyti, pakramtyti, galų gale paskanauti... Tik taip gali geriau suvokti savo vaidmenį karių bendruomenėje, greičiau rasti vietą „po saule“, ugdyti vertybes ir pasitarnauti savo šaliai sąžiningai tarnaudamas.

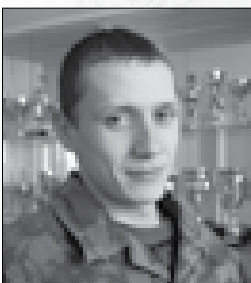
Krn. Evaldas BALTMISKIS

Važinėdami po Lietuvos karinius dalinius pastebėjome, jog seniau čia tarnavo kur kas daugiau karių. Tuos laikus primena didžiulės batalionų teritorijos, pastatai. Tačiau metams bėgant jie ištuštėjo. Ir tai kelia

tam tikrą nostalgiją, kuri toliau lankantis tokiuose daliniuose vis stiprėjo. Kažkada jie buvo gausūs, o dabar, deja, ne. Tačiau kovos dvasia dar neišnyko, todėl būtų malonu, kad šių batalionų gretas papildytų nauji, Lietuvos labai pasiryžę tarnauti kariai.

Čia sutikome daug įdomių, savo darbui atsidavusių žmonių – tiek eilinių, tiek karininkų. Jie supažindino su dalinių veiklos ypatumais, užduotimis, ginkluote. Tikrai buvo ką apžiūrėti: nauja technika, transporto priemonės, įvairūs įrenginiai traukė akį. Dalinius pristatė savo srities specialistai. Artilerijos batalione, paprašius parodyti, kaip šaudoma iš haubicos, kariai su malonumu pademonstravo veiksmus, kuriuos turi atlikti 120 mm galiūnę valdantis karys. Kiekvienas dalinys parodė mums kažką nauja, nematyta.

Įsitikinau, kad Lietuvos karinės pajėgos tikrai daug ką gali nuveikti Lietuvos ir mūsų sąjungininkų labui. Lietuvos kariuomenė – mūsų saugumo garantas. Su kiekvienais metais ji vis stiprėja, atsiranda vis daugiau šaunių jaunų vyrų, pasiryžusių kovoti dėl Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės. Pasitikiu Lietuvos kariuomenę!

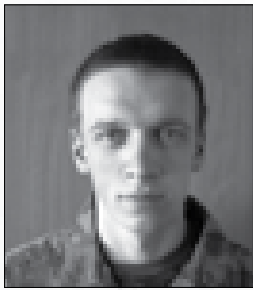

Krn. Domas LAUKAITIS

Naktį praleidę Rukloje, išvykome į Generolo Jono Giedrai-

čio artilerijos batalioną. Čia buvo paskirtas mano būrio, o vėliau ir kuopos, vadas ltn. Tadas Pašukonis. Žinoma, iš karto pagalvojome, jog reikėtų su juo susitikti ir paklausti, kaip sekasi eiti naujas pareigas, todėl pasitarkėme visus savo ryšius ir pažintis ir surengėme susitikimą. Visi tuo buvo labai patenkinti, o naujai „iškeptas“ leitenantas, susitikęs su savo geriausia kuopa, atrodė laimingas.

Aš šioje išvykoje pamačiau, kokia yra ta Lietuvos kariuomenė. Viena vertus, daug tuščių batalionų, pustuščiai padaliniai, gana daug senos technikos, mažiau karių. Kita vertus, nors mūsų karių, nedaug, bet mes – patys geriausi savo srities specialistai. Tikiuosi, kad laikui bėgant Lietuvos kariuomenė pagausės, o batalionai ir daliniai vėl atgis.

Krn. Justas ZARANKUS

Kadangi esu kaunietis, buvo labai įdomu apsilankyti Juozo Vitkaus inžinerijos batalione, Karinių oro pajėgų štabe, visuose Jonavos batalionuose, kurie ateityje galbūt taps mano tarnybos vieta. Tiksliau, aukojimosi Tėvynei vieta.

Lietuvoje yra tikrai nemažai karinių vienetų, didelė jiems skirta teritorija, tik gaila, kad karių skaičius vis mažėja ir vis daugiau atsiranda patalpų, kurios tuščios, apleistos ir niekieno nenaudojamos smenga į žemę.

Lankantis įvairiuose batalionuose man ramybės nedavė viena mintis: norėčiau, kad Lietuvos kariuomenė klestėtų, kad daliniai skambėtų nuo skanduočių, kad valgyklose barškėtų tūkstančiai indų, o pirtyse niekada neatvėtų garas. Deja, dabar taip nėra, galbūt taip bus ateityje, o gal Lietuvos kariuomenės apskritai neliks... Na, bet kol kas iš to, ką pamatėme kai kuriuose aplankytuose daliniuose, galima spręsti, kad Lietuvos kariuomenė neišnyks. Dar rusena laisvės aukurai, kūrenami savo Tėvynę pasiryžusių ginti žmonių, dar girdėti šūvių poligonuose, dar kilnoja si mūsų Lietuvėlės žaliai ruda krūtinė. Viliuosi, kad daliniams, kuriuose lankėmės, niekada nereikės pakilti į žūtbūtinį mūšį dėl savo žemės saugumo, dėl artimųjų gyvybių. Tegyvuoja Lietuvos kariuomenė, visi jos batalionai! Ir tegul joks priešas nedrįsta drumsti per dvidešimt metų nusistovėjusio vandens.

Krn. Titas ČERIKAS

Mūsų laukė bene išpūdinčiausia išvykos dalis – Karinių jūrų pajėgų pristatymas. Visada manę, kad Lietuvos karinis jūrų laivynas turi tik kelias kiauras baržas, buvome maloniai nustebinti, išvydę didžiulį „Jotvingį“. Šis štabo laivas – tikras gigantas. Galėjome apeiti visus laivus: vaikščiojome jų deniuose, apžiūrėjome ginkluotę, buvome supažindinti su laivų komando-

mis, jų užduotimis, techniniais duomenimis.

Kaip jau minėjau, išpūdinčiausiai atrodė didysis gražuolis „Jotvingis“. Buvome pervesti per laivo denį, kuris iš išorės neatrodė toks didelis ir erdvus. Tačiau laivo komandos kajutės neviliojo, netraukė pasilikti nakvoti. Tie, kuriems buvo įdomu, buvo nuvesti į variklių skyrių, galėjo apžiūrėti įrenginius. Sužinojome, kiek degalų laivas „suvartoja“ tam tikram atstumui nuplaukti.

Visą kelią šurmuliavę, tik Akademijoje supratome, kad kelionė baigėsi. Ši išvyka buvo tikrai verta dėmesio, nors kai ką ir reikėtų keisti. Norėčiau, kad tokios kelionės, tik vis į kitas Lietuvos vietas, būtų rengiamos kasmet.

Krn. Mindaugas VITKAUSKAS

Visų pirma mane nudžiugino tai, kad rengiama tokia išvyka. Ji suteikia galimybę ne tik apžiūrėti kitus dalinius, daugiau apie juos sužinoti, bet ir parodyti save, pristatyti Akademiją tiems, kurie mažiau ją „pažįsta“, leisti civiliams gyventojams pasigrožėti dailiomis uniformomis vilkinčiais pasitempusiais kariais. Juk ne kasdien jie turi progą mus pamatyti, mumis pasidžiaugti.

Aplankytų dalinių kariai ne tik papasakojo apie savo dalinius, bet ir praturtino mus istorijos žiniomis. Kaune smagiausia buvo Oro pajėgų vado kabinete. Turėjau progą „pasi-

matuoti“ jo krėslą ir bent akimirką pasijusti generolu.

Visą laiką per išvyką kariūnai buvo gerai nusiteikę, nuolat šmaikštavo, jautėsi laisvai, kartais švelniai pasišaipydavo iš kitų dalinių karių, ypač Oro pajėgų. Bet ant mūsų niekas nepykė, aplinkiniai greitai užsikrėsdavo gera nuotaika ir į pokštą atsakydavo pokštu. Bene „linksmiausių plaučių“ – Lietuvos kariuomenės inžinieriai.

Paskutinis dalinys, kuriame lankėmės, – Kęstučio motorizuotasis batalionas Tauragėje. Pasinaudojome puikia proga išmėginti akies ir rankos taiklumą kovodami kankorėžiais, kurių čia buvo begalė. Vieniems geriau sekėsi išsisukinėti nuo „sviedinių“, kitiems – juos svaidyti. Vikresni naudojami gudrumu ir judrumu, taiklesni tobulino snaiperio įgūdžius. Kankorėžiais buvo „pavaišintas“ ir autobuso vairuotojas. Bet tokiu mūsų elgesiu jis neliko patenkintas.

Kur trauksim kitamet?

Krn. Vytautas JAKŠTYS

Vasara visiems – kelionių ir atostogų metas, žinoma, ir kariūnams. Šiemet keliavome po

dalinius. Išvyka buvo surengta prieš lauko pratybas Pabradėje.

Mano manymu, ekskursija Mokamajame pulke buvo be-tikslė, nes jame praleidome 8 bazinio kurso savaites ir jau viską žinojome. Geriau būtume nuvykę į kitą dalinį. Siūlyčiau Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotąjį pėstininkų batalioną.

Kariniame jūrų pajėgų laivyne didelį įspūdį padarė laivai, patraukė tarnybos specifi-

Manau, kad baigęs Akademiją rimtai svarstysiu galimybę tęsti tanybą šiose pajėgose.

Palikę gražųjį Klaipėdos miestą išvykome į Tauragę, į Kęstučio batalioną. Gaila, jo kariai tuo metu buvo misijoje Afganistane, todėl negalėjome pamatyti šio padalinio kasdienio gyvenimo. Batalionas įsikūręs viduryje miško, labai gražioje vietoje. Beje, jo Karininkų klubas – vienas geriausių Lietuvoje.

Krn. Andrius SPŪDYS

Ankstyvą rytą, pasiėmęs sunkią kuprinę, kartu su kurso draugais išsirengiau į savo gimtąjį miestą – Kauną.

Pirmiausia nuvykome į Karinių oro pajėgų štabą miesto centre. Nors esu kaunietis, nežinojau, kad jo būstinė yra būtent šioje vietoje. Po to lankė-

mės Karininkų ramovėje. Ir čia anksčiau nebuvau buvęs. Didelį įspūdį padarė reprezentacinė salė, kurios akustika – nepakartojama: maestro truputį pagrojo fortepijonu, ir mes išgirdome išskirtinį skambesį. Susidomėję išklausėme Ramovės istoriją, apie ją sužinojome daug naujų faktų. Šia viešnage likome patenkinti, nekantriai lauksime, kada galėsime čia dažniau lankytis (matyt, po trejų metų).

Po to nuvykome į Juozo Vitkaus inžinerijos batalioną. Apsilankęs supratau, kad norėčiau baigęs Karo akademiją čia tarnauti. Ne dėl to, kad esu kaunietis. Tiesiog mane patraukė jauki

aplinka, pasirodė, jog tai – dar gyvybingas dalinys.

Buvo smagu susipažinti su Karinėmis jūrų pajėgomis, nors aš, kaip sausumos karys, šia kariuomenės rūšimi nelabai domėjausi – savo tikslų nesieju su jūra. Karo laivai, aišku, paliko įspūdį – niekada nebuvau iš taip arti jų matęs ir juo labiau juose buvęs.

Norėčiau padėkoti mūsų globėjui kpt. Vidui Venckui, kuris rūpinosi mumis kiekviename žingsnyje, dalijosi savo patirtimi.

Ačiū Jums ir kurso draugams, su kuriais puikiai praleidau laiką.

Krn. Gediminas PANUMIS

Pirmiausia apie tai, kas nepatiko.

Šiek tiek keista ekskursijos eiga – aplankėme vos 2 kovinius batalionus, o ir juose vykę pristatymai buvo skuboti

ir neparengti. Kad ir Algirdo mechanizuotajame pėstininkų batalione, kurio pristatymą „sudarė“ šarvuotis M113, visurei-gis HMMWV, kulkosvaidis FN-MAG ir šturmo šautuvas G-36. Civiliams tai, be abejo, padarytų įspūdį, tačiau kariūnams, kurie galbūt ateis čia tarnauti, reikėtų daugiau papasakoti apie dalinį, jo struktūrą.

Neapsilankėme ir čia pat, Vilniuje, esančiame Gedimino štabo batalione, kuris, logiška, pirmiausia turėjo patekti į lankytinų dalinių sąrašą. Be to, buvo juntama, LKA ir daliniai, į kuriuos vyksta kariūnai, mažai

bendrauja. Geriausias tokio nesusikalbėjimo pavyzdys – Kęstučio motorizuotasis pėstininkų batalionas.

Tačiau tai – ateities kartoms. Pati išvyka – puiki proga atsikvėpti nuo LKA rutinos ir kitoje aplinkoje pažinti kurso draugus, karininkus, pamatyti Lietuvą. Nors ir nemėgstu Karinių oro pajėgų, vis dėlto geriausią įspūdį paliko Oro gynybos batalionas Radviliškyje – tiek dėl parengtos programos, tiek dėl galimybės išbandyti RBS-70 treniruoklį, tiek, be abejo, dėl sočiausių per visą ekskursiją pietų.

Istorijos chrestomatija

Širvintų-Giedraičių kautynių 90-mečiui paminėti

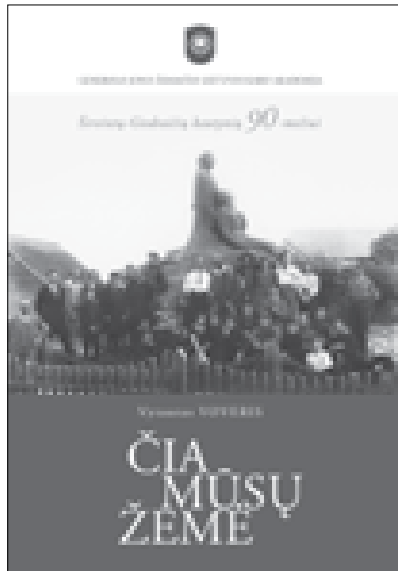
Mjr. Gintautas JAKŠTYS

Šie metai daugeliui iš mūsų įsimins dėl Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms paminėti skirtų renginių ir leidinių. Tačiau šiame minime ir dar keletą labai svarbių Lietuvos istorijos sukakčių – Durbės mūšio 750-ąsias metines ir bene pačių svarbiausių XX a. Širvintų-Giedraičių kautynių 90-metį.

Nepriklausomybės kovų pabaiga laikoma 1920 m. lapkričio 17–21 d. įvykusios Širvintų-Giedraičių kautynės galutinai nulėmė lietuvių tautos ir valstybės ateitį. Jose negausi Lietuvos kariuomenė sugebėjo ne tik sustabdyti, bet ir nugalėti kur kas geriau aprūpintas ir gausenes gen. Liucjano Želigovskio vadovaujamas Lenkijos pajėgas. Tačiau, nepaisant šios pergalės ir kitų pastangų, išvaduoti visos Lietuvos teritorijos jėgų jau nebeužteko. Po šio mūšio susiklosčiusi politinė situacija iš esmės ir lėmė Rytų Lietuvos nutautėjimą.

Širvintų-Giedraičių kautynės žymi ne tik Nepriklausomybės kovų pabaigą, bet ir dviejų lietuvių tautos nepriklausomybės dešimtmečių laikotarpį, kai lietuviai galėjo laisvai ir nevaržomai puoselėti ir plėtoti savo kalbą, kultūrą ir papročius.

Ats. kpt. Vytauto Voverio parengta istorijos chrestomatija „Čia mūsų žemė“ – tai tarsi bandymas nuosekliai padieniui atkurti įvykius, nuo kurių priklausė Lietuvos valstybės gimimas Pirmojo pasaulinio karo

kontekste, pasitelkiant amžininkų atsiminimus, spaudos pranešimus, nurodymus ir įsakymus, kurie leidžia pajusti to meto dvasią, įvertinti nepaprastai sudėtingas ir sunkias sąlygas, kuriomis kūrėsi Nepriklausoma Lietuvos valstybė. Knyga pradeda nuo 1914 m. rugpjūčio 1 d. – Pirmojo pasaulinio karo pradžios, nes būtent dėl šio karo susiklostė palankios aplinkybės susikurti Nepriklausomai Lietuvos valstybei, ir baigiasi 1920 m. lapkričio 25 d., kai buvo sumuštos gen. L. Želigovskio vadovaujamos Lenkijos pajėgos.

Šioje chrestomatijoje gausi informacijos, susijusios tiek su Lietuvos istorija, tiek su politologija, tiek su demografija ir dar daugeliu kitų mūsų šalies gyvenimo aspektų. Knygoje

apžvelgta lietuvių tautos ir visuomenės pilietinio ir tautinio sąmonėjimo raida, pradedant 1914 m. ir baigiant 1920 m., kai buvo galutinai įtvirtinta Lietuvos valstybės nepriklausomybė nuo Sovietinės Rusijos, šovinistinės Lenkijos ir Vokietijos. Ji parašyta montažo principu, kuris leidžia skaitant pateiktus amžininkų atsiminimus, tuometės spaudos ištraukas, kariuomenės įsakymus ir skelbimus pajusti to laikotarpio dvasią, išsivaizduoti sąlygas, kuriomis tada gyveno Lietuvos žmonės. Beveik prieš šimtą metų vykę įvykiai gali pasirodyti nevisiškai suprantami, kartais – pilki, niūrūs ir visai neherojiški. Tačiau šioje knygoje, manau, pavyko parodyti, kaip sunkiai lietuvių tauta iškovojo laisvę ir kokiomis titaniškomis pastangomis ją pavyko apginti. Jos pagrindiniai herojai ne išvalgūs politikai ar karo vadai, o pati tauta ir lietuvis karys, su ginklu rankose gynęs Lietuvos žemę, – kiek jis apgynė, tiek mes jos ir turime. Šis darbas – tai paminklas gyvai ir norinčiai būti laisvai lietuvių tautai, kuri šią teisę pelnė sunkiu kasdieniu darbu, stiprinama tikėjimo, mūšio lauke narsiai kovodama dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

„Čia mūsų žemė“ – puiki pagalbina priemonė kariūnams, liktiniais ir karininkams, studijuojantiems socialinius ir politikos mokslus.

Sirvintų-Giedraičių kautynių 90-mečiui

Gyvenimas PAKOREGAVO mano SVAJONES

Gr. Matas ASTRAMSKAS

Su krn. Mantu Švedarasku (kairėje) prie Lurdo bazilikos Prancūzijoje
Autoriaus nuotrauka

Sveiki! Neseniai į rankas man pateko keli KARIŪNO numeriai. Pastebėjau, kad juose yra „Laiško „Kariūnui“ puslapis. Pagalvoju, kad jums gali rašyti kiekvienas, kuris turi ką pasakyti, todėl brūkštelejau keletą žodžių.

Esu grandinis Mantas Astramskas, kaunietis. Šiame mieste augau ir didžiąją gyvenimo dalį pragyvenau. Jau būdamas 19-os žinoju, jog tarnausiu Lietuvos kariuomenėje. Tačiau kartu turėjau ir daug abejonių nežinodamas, kas ten manęs laukia, ar sugebėsiu įsilieti į karių kolektyvą ir t.t. Tuo metu dėl netikslios informacijos apie kariuomenę visuomenėje sklido įvairių gandy, ir žmonės, tokie kaip aš, t. y. jaunimas, susidarė neigiamą nuomonę ir klaidingai ją vertino.

Pradėti tarnauti nusprendžiau kaip karys savanoris KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-ojoje rinktinėje. Tuometis kpt. Renatas Kerševičius pasiūlė man prisijungti prie jo vadovaujamos 204-osios artileristų kuopos.

Tarnyba šioje rinktinėje tikrai patiko. Patyriau daug išpūdžių per įvairias pratybas: taktikos, kovinio šaudymo iš pabūklių M/50 („Pabradės audra“) ir kitas. Kariu savanoriu išstarnavau ilgiau kaip metus, po to susidomėjau profesine karo tarnyba. Tuo metu man buvo pasiūlyta kario profesionalo tarnyba Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino štabo bataliono Garbės sargybos kuopoje.

Tapau Garbės sargybos kuopos šauliu, ir mano gyvenimas pasidarė dar įdomesnis, dar įvairesnis. Pagrindinė šios kuopos užduotis – atstovauti Lietuvos kariuomenei šalyje ir užsienyje, todėl šis padalinys visada turi būti

labai motyvuotas ir gerai pasirengęs, kad atitiktų aukštus jam keliamus fizinius reikalavimus.

Žygiavimas, gerbimas ginklu, sukiniiai kairėn, dešinėn ir aplink, pagarbos atidavimas – tai ne tik tam tikri veiksmai, vadinamoji technika, bet ir išstobulinti įgūdžiai – menas. Kad technika virstų menu, reikia sunkiai ir kantriai dirbti. Todėl dažnai repetuojame, tobuliname savo laikyseną, šaliname rikiuotės trūkumus, nes Garbės sargybos kuopa privalo visada būti pasitempusi, puikiai pasirengusi.

Rengiantis konkrečiam renginiui tenka įdėti daug asmeninių pastangų, todėl būtina nuolat sportuoti, didinti savo fizinę ištvermę. Didelę įtaką turi psichologinis ir moralinis nusiteikimas. Pastebiu, kad ir Lietuvos karo akademijos kariūnai tam skiria daug dėmesio, nes per rikiuotes įvairių ceremonijų metu atkreipia dėmesį jų graži laikysena, susitelkimas, darnus žingsnis. Manau, kad šioje srityje mūsų kuopą kariūnams bus sunku aplenkti, bet vis tiek linkiu to siekti!

Kažkada svajoju mokytis Karo akademijoje, bet gyvenimas „pakoregavo“ mano svajones. Šiuo metu studijuoju Vilniaus V. A. Graičiūno aukštojoje vadybos mokykloje, išstestinių studijų skyriuje. Mano tikslas – įgyti teisininko profesiją. Beje, ten aptikau ir minėtus KARIŪNO žurnalo numerius. Kol kas sugebu suderinti tarnybos ir studijų laiką. Turiu visas sąlygas mokytis, tobulėti. Vis dėlto esu tvirtai nusprendęs savo ateitį susieti su Lietuvos kariuomene!

Tęsinys. Pradžia 2 p.

Bet kurio universiteto stiprybės šaltinis – moksliniai tyrimai, todėl taip svarbu jų kokybė ir kiekybė. Be aukšto lygio mokslo darbuotojų produkcijos, gero pedagogų darbo, nepriekaištingo vardo visuomenėje aukštosios mokyklos ateitis būtų miglota. Kokius mokslinius tyrimus atlieka Karo akademijos mokslininkai, kokia šios veiklos praktinė nauda ir kurias karybos mokslo kryptis planuojama ateityje plėtoti?

Akademija, nors ir turėdama mažai mokslininkų, vykdo daug įvairių mokslinių darbų. Kai kuriuos iš jų paminėsiu. Mokslinius tyrimus kuruoja ir koordinuoja šią vasarą įsteigtas Karo mokslų institutas. Politikos mokslų katedra ir Strateginių tyrimų centras kasmet leidžia „Lietuvos strateginę apžvalgą“, kurią sudaro tų metų svarbiausi mokslininkų straipsniai. Leidinys įtrauktas į tarptautinę duomenų bazę, jo analitiniais straipsniais remiamasi mokant kariūnus. Šios mokslinės publikacijos – reikšmingas politologų indėlis į Lietuvos interesų ir geopolitinės saugumo aplinkos tyrimus nustatant įvairių šalių ekonominės, politinės ir karinės raidos tendencijas, vertinant grėsmes ir iššūkius mūsų šalies saugumui.

Strateginių tyrimų centras atlieka įvairius sociologinius ir visuomenės nuomonės tyrimus, kuriuos dažniausiai užsako Krašto apsaugos ministerija, pavyzdžiui, karių vertybinių orientacijų, karininkų profesinio rengimo analizės, tiriama visuomenės nuomonė šalies gynybos, pilietiškumo klausimais. Tokių tyrimų atlikta daugybė, kai kurių rezultatai nuolat atnaujinami, skelbiami ir pristatomi, aptariami su KAM ir kariuomenės atstovais tam skirtuose semina-

ruose. Karo istorijos centras kasmet leidžia tęstinį leidinį „Karo archyvas“, vadovėlius, mokomąsias knygas, rengia straipsnius įvairiomis Lietuvos ir užsienio karybos temomis. Visi leidiniai skiriami kariūnams rengti ir visuomenei šviesti. Neseniai įkurtas Karo technologijų centras vykdo ir koordinuoja krašto apsaugos sistemai aktualius mokslo darbus, atlieka savo srities problemų tyrimus.

Moksliniai tyrimai plėtojami ir katedrose. Vadybos katedra skelbia aktualius tyrimus, turinčius įtakos ne tik Akademijos ir krašto apsaugos sitemos, bet ir valstybės darniai raidai. Humanitarinių mokslų katedros mokslininkai išleido daug darbų karo pedagogikos temomis, surengė nemažai konferencijų. Jie atlieka prasmingus visuomenės pilietiškumo, kariūnų dorovinio ir etinio ugdymo, pilietinių nuostatų, motyvacijos kaitos tyrimus, todėl galime atitinkamai reaguoti į pokyčius. Taip pat katedra daug dirba Lietuvos vidurinių mokyklų pilietinio ir patriotinio ugdymo srityse. Iš Inžinerinės vadybos katedros atliktų darbų galima paminėti Lietuvos kariuomenės poligonų ir Zoknių oro uosto ekologinės būklės tyrimus. Atsižvelgiant į jų rezultatus buvo pateikta atitinkamų siūlymų, kaip pagerinti ekologinę situaciją ir sumažinti triukšmą.

Taikomųjų mokslų katedros tyrėjai siekia praktiškai taikyti moderniąsias technologijas karyboje, matematinio modeliavimo metodus, pvz., sprendimo priėmimo procesui, šaudymo įgūdžiams ir kt., tobulinti. Užsienio kalbų institutas, kurio užduotis – mokyti karius ir civilius anglų kalbos, taip pat plėtoja mokslinę veiklą. Prieš keletą metų Akademijoje buvo atlikti reikšmingi lyderio ugdymo metodologijos ir metodikos darbai. Jais taip pat grindžiamas kariūnų ugdymo procesas.

Sunku išvardyti visus atliktus ar atliekamus mokslinius darbus, čia paminėjau tik dalį jų. Mūsų mokslinę veiklą ir jos apimtį lemia Akademijos misija ir uždaviniai, galop jos dydis ir finansinės galimybės bei pavaldumas Krašto apsaugos ministerijai, t. y. visa mokslinė veikla organizuojama ir vykdoma atsižvelgiant į KAM ir Lietuvos kariuomenės poreikius, siekiant stiprinti valstybės gynybines galias.

Stengsimės glaudžiau bendradarbiauti ir geriau koordinuoti savo veiklą su atitinkamais Ministerijos ir kariuomenės padaliniais siekdami tiksliau nustatyti mokslinių darbų ir tyrimų poreikį, profesionaliai juos planuoti ir įgyvendinti.

Kadangi šis KARIŪNO žurnalo numeris išeis svarbiausių metų švenčių – šv. Kalėdų ir Naujųjų metų – išvakarėse, leiskite paklausti, gerb. Pulkininke, kaip jas sutinkante ir švenčiate? Ko norėtumėte palinkėti Akademijos bendruomenei, KARIŪNO žurnalo skaitytojams?

Kūčių vakarą praleidžiu su šeima, per Kalėdas aplankome artimuosius ir gimines. Naujuosius stengiuosi sutikti linksmai ir gerai nusiteikęs, dažnai – su draugais ar pažįstamų draugijoje.

Ateinančių švenčių proga savo komandai – Akademijos bendruomenei – ir visiems skaitytojams, taip pat sau palinkėsiu prasmingo susikaupimo ir ramybės prie Kūčių stalo, darnos, šviesos ir meilės šeimose. Kad išmintis ir bendradarbiavimo dvasia lydėtų mūsų kasdienius darbus, kad mums netrūktų drąsių idėjų ir energijos šioms idėjoms ir darbams įgyvendinti, geros nuotikos ir optimizmo, tikėjimo sėkme.

Gerų Jums Naujųjų metų!

Kariūnų ŽYGIS AUSTRIJOJE

Krn. Tomas MOGODIA, krn. Dalius DULKĖ, krn. Valius URBONAS

2010 m. rugsėjo 15–21 dienomis keturi Karo akademijos kariūnai vėl susiruošė į užsienį. Šį kartą mūsų žygeivių komanda vyko į Austrijos Zéfeldo (*Seefeld*) miestelį dalyvauti IML (*International marching league*) „Unicorn“ žygyje.

Šis kasmet rengiamas tradicinis žygis visada sulaukia keliautojų ir kariškių dėmesio dėl nuostabių kalnų, kurie supa šį Austrijos regioną, ir neapsakomo grožio gamtos peizažų. Prisijungę prie keliautojų iš kitų dalinių, kariūnai, kupini ryžto, pasirinko didžiausią atstumą ir per tris dienas nuėjo 126 km Alpių kalnų takais. Šiame straipsnyje jie pasidalijo šio žygio įspūdžiais.

Šiek tiek statistikos:

- Dalyvių skaičius: 963
- Dalyvavo pirmą kartą: 456
- Dalyvavo 11-ą kartą: 47
- Didžiausia grupė: lietuvių – 51
- Dalyvių pagal šalis skaičius: olandų – 394, vokiečių – 201, čekų – 55, danų – 55, rusų – 34 ir t. t.

Iki Zéfeldo apytiksliai – 1700 km autobusu. Tačiau kelias, nors ir tolimas, neprailgo. Iš Akademijos išvykome keturiose – Aleksandras Urniaž, Valius Urbonas, Tomas Mogodia ir aš, Dalius Dulkė – mūsų tradicinė komanda (tie patys kariūnai vyko ir į Liuksemburgo žygį).

Pakeliui į Zéfeldą 9 val. sustojome Krokuvoje. Nepraleidome progos apsilankyti šiame

istoriniame mieste. Vos už 10 zlotų galėjome pusę valandos paplaukioti motorine valtimi ir pasigrožėti miestu bei ant kiekvieno kampo prekiautojų siūlomais Krokuvos simboliais padabintais suvenyrais. Smaigiai paplaukioję, apžiūrėję gražiausius statinius, išvykome į Austriją, kuri ir buvo mūsų tikslas. Vos kirtus sieną nuste-bino įspūdinga panorama – tai

kairėje, tai dešinėje horizonto pusėje išnyrantys kalnai, pilys ir bažnyčios. Jas bandėme nufotografuoti, kol vaizdo neuždengdavo kokia nors palei kelią stūksanti siena ar medžiai.

Vaizdai tikrai stulbino, ypač stačių kalnų, kurie išniro prieš pat Zéfeldą. Atrodė, jog autobusas tuoj apsivers. Bet laimingai nukakome į vietą ir įsikūrėme 5 žvaigždučių kempinge, kuria-

me buvo įrengti dušai, sauna ir t. t. Vienintelis „minusas“ – teko miegoti palapinėse, kas šiek tiek kėlė nepatogumų dėl didelės drėgmės – jau po pirmosios nakties visi daiktai buvo drėgni nuo kalnų oro. Nors ir tai ne problema – viskas greitai išdžiūdavo ant kūno arba dieną išnešus laukan, na, blogiausiu atveju – džiovykloje. Tačiau visa tai buvo niekis, palyginti su vaizdais, kurie be galo žavėjo – vos atsikėlę ar šiaip išėję iš palapinės, taip pat vaikščiodami po miestelių nuolat matydavome kalnus, kas taip neįprasta mums, lietuviams. Kurį laiką mums tai patiko ir nė kiek nevargino. Atvirkščiai, viskas stebino, kiekvieną akimirką nors fotografuodavome ir kaskart rasdavome vis naujų objektyvo vertų vaizdų. Tačiau pačios gražiausios nuotraukos – tos, kuriose buvome nufotografuoti mes visi.

Į žygį kitą rytą 6 val. išėjome pakiliai nusiteikę. Kaip paprastai, kėlėmės 5-ą ir per valandą susiruošėme. Startas buvo maždaug už pusantro kilometro nuo stovyklavietės, tad kasdien, be 42 žygio kilometrų, papildomai tekdavo nueiti dar po 3.

Sunkiausia galima laikyti pirmąją žygio dieną. Bet po to kaip buvo gera grįžti į stovy-

klą ir mėgautis vakaro laisvalaikiu! Paskutinę, trečiąją, taip pat įveikėme 42 km, tačiau tempas buvo greičiausias – apskaičiavome, kadėjome maždaug 5,7 km/h greičiu. Primename, kad žygiavome ne lyguma. Šios dienos maršrutas išsiskyrė tuo, kad dalis jo buvo Vokietijos teritorijoje (10 km). Daug įkalnių ir ilgų nuokalnių, kurios vargino ne mažiau nei stačios įkalnės. Leisdami nuokalne palengva bėgdavome, o bėgant dirba kitos raumenų grupės. Viso žygio metu palaikėme vienodą tempą.

Mūsų tikslas buvo kuo greičiau įveikti trasą ir aplenkėti 20 km maršrutuėjusius žygeivius. Abu tikslus pasiekėme ir savo planus įgyvendinome su kaupu. Trasą įveikėme sėkmingai ir aplenkėme nemažai keliauninkų. Negalima jų kaltinti, kadėjo nesparčiai, juk mes žygiavome fiksuojant laiką ir dėl „sportinio intereso“, t. y. norėdami save išbandyti ir pasauliui parodyti, kas ir iš kur esame.

Visą laiką kartu nešėmės ir vėliavas: valstybės trispalvę ir istorinę. Dauguma mus iš jų ir atpažindavo, tačiau kai kurie domėjosi, ką reiškia žirgas raudoname fone. Visada kantriai ir geranoriškai paaiškinau. Sulaukdavome šypsenų ir para-

ginimų. Paskutinius kilometrus žygiavome su daina ir dar šiek tiek padidinome tempą.

Pasiekę finišą buvome apdovanoti žygio medaliais ir diplomais. Be to, visa lietuvių grupė laimėjo taurę ir buvo įvertinta kaip pati gausiausia ir šauniausia – už rodomą patriotizmą ir entuziazmą tiek žygio metu, tiek vakarais šokiuose, bendraujant su kitų šalių žygeiviais. Taurė – tarptautinis mūsų komandos pripažinimas ir apdovanojimas. Lietuvos vardas ir šaunūs žygeiviai buvo paminėti tarptautiniu mastu.

Po žygio laukė dviejų dienų kelionė namo. Dviejų dienų dėl to, kad autobuso vairuotojai turėjo pailsėti. Poilsio vieta jie pasirinko Austrijos sostinę Vieną. Buvo daug laisvo laiko, todėl galėjome apžiūrėti senamiestį, žymias lankytinas vietas. Vienos senamiestis garsus Europoje. Jame yra Hofburgo rūmai (XVI–XIX a. Habsburgų rezidencija), Šv. Stepono katedra (XII–XV a.), Vienos apžvalgos ratas (*Wiener Riesenrad*), Ispanų jėjimo mokykla, Šenbruno (*Schönbrunn*) rūmai, Valstybiniai operos rūmai, Meno istorijos muziejus ir daug kitų dėmesio vertų architektūros ir kultūros objektų.

Austrijos kalnų panorama

Krn. D. Dulkę su Lietuvos valstybės istorine vėliava Austrijoje

▲ Adomo Mickevičiaus paminklas Krokuvos senamiestyje (kairėje)

▲ Krn. T. Mogodia, krn. A. Urniaž, krn. V. Urbonas Vavelio pilyje Krokuvoje (dešinėje)

◀ Žygio vaizdai

▼ Kariūnai žygiuoja link finišo

Straipsnio autorių nuotraukos

URSŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRI

URSŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRI

KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS

Krn. Mindaugo Ramanausko nuotraukos

KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS ↑ PIRMAKURSIŲ KRIKŠTYNŲ FOTOREPORTAŽAS

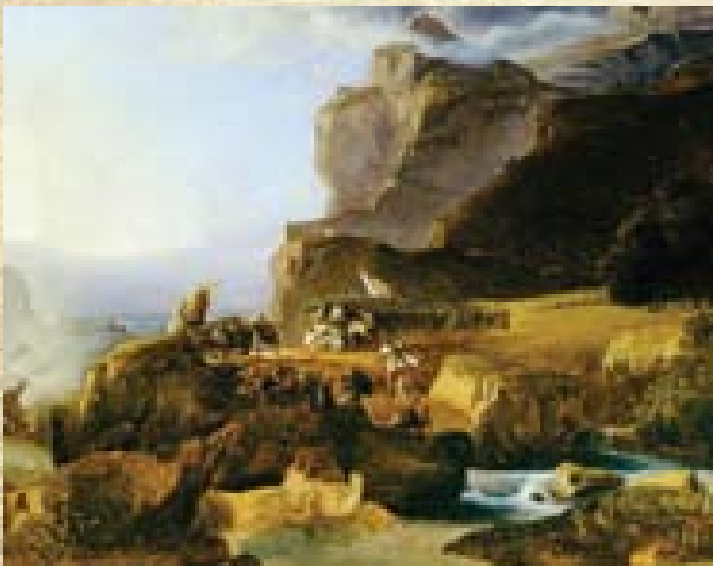

Jacquese Louiso Davido paveikslas „Leonidas Termopiluose“

Žemėlapis: Termopilų mūšio vieta (480 m. pr. Kr.)

Massimo Taparelli d'Azeglio paveikslas „Termopilų perėja“

HEROIZMAS TERMOPILŲ PERĖJOJE

Dr. Algirdas V. KANAUKA

*Karas saldus tiems, kurie jo nepatyrė,
bet patyrusiems smarkiai suplaka širdis,
kai pajunta jį artėjant*

Senovės Graikijos poetas Pindaras

Ši kartą „Karybos klasikos“ tema siekia net antiką – kalbėsime apie heroizmą Termopilų (gr. *Thermopyles* – liet. Karštieji vartai) mūšyje Graikijoje.

Reikėtų pažymėti, kad tuo metu Graikija nebuvo valstybė, o tik regionas, kurio miestuose (poliuose) gyveno susibūrusios įvairios graikų bendruomenės. Jas siejo bendra kalba, papročiai, kultūra, religija, laisvės pomėgis ir primityvi demokratija: tiesiogiai balsuodami šias bendruomenes valdė piliečiai, o ne išrinkti reprezentantai (parlamentarai).

Termopilų mūšio prasmę visais laikais atskleidavo tradicinių heroinių vertybių samprata, siejama su Spartos karaliaus Leonido asmenybe, nors modernistinio avangardo autoriai teigia, kad ir jos Vakaruose kinta: šalia tradicinių, pvz., heroizmo, atsirado „antiheroizmas“, kuris neigia ir nuvertina kai kurias tradicines vertybes, tokias kaip drąsa ir idealizmas, todėl jas keičia cinizmas ir savanaudiškumas. Galbūt tai pasaulinių karų ir praėjusio amžiaus šeštajame dešimtmetyje kilusių kontrkultūrinių revoliucijų rezultatas?

KARIŪNO skaitytojai turi patys apsispręsti, kas jiems labiau priimtina, nes šiame straipsnyje autorius taurės už antiherojų sveikatą nekels. Atvirkščiai – iškels Leonido žygdarbį Termopiluose kaip vieną reikšmingiausių mūšių, išsaugojusių Vakarų Europos civilizaciją, kurios daugybės pradinių šaknų reikėtų ieškoti Graikijos kultūroje. Šis mūšis padėjo visiems graikams suvokti, kad yra vertybių, dėl kurių verta ne tik gyventi, bet

ir numirti. Be šio mūšio Vakarų Europos civilizacijos raida būtų skurdesnė ir visiškai kitokia – ne tokia, kokia buvo ir dabar yra, nes Persija galėjo graikų kultūrą sunaikinti. Nobelio premijos laureatas Williamas Holdingas, apsilankęs Termopiluose, rašė: „Jaučiu, jog šiek tiek ir Leonido nuopelnas, kad galiu laisvai keliauti ir rašyti, nes jis prisidėjo prie tos laisvės įdiegimo žmonijai.“

Tai ką gi reiškia žodis „heroizmas“? Jis įkūnija geriausių žmogaus savybių – didingų vertybių, gebėjimų, valios, intelekto ir stiprybės – visumą žūtubūtinėje kovoje su priešais ar aplinkybėmis, kai atsisakoma pasiduoti ir siekiama pergalės bent moraliniu, t. y. dvasiniu, nebūtinai fizinės realybės, lygmeniu, kurio kartais kitais būdais neįmanoma pasiekti.

Taigi herojus – ne tik anot Aristotelio, bet ir istorijoje, literatūroje, mene ir senų žmonių padavimose ir legendose – didingos dvasios, tauraus būdo žmogus, kurio veiklą, nepaisant kliūčių ar opozicijos, sudaro principingų veiksmų grandinė. Jam gali nepavykti pasiekti užsibrėžto tikslo, jis gali būti nukautas ir mirti, bet jo principingas lojalumas visuotinėms asmens ir bendruomenės vertybėms ir gėrio troškimas jau yra pergalė, bent jau moraline prasme. Dėl to herojus inspiruoja kitus sekti jo pavyzdžiu ne tik tuo metu, bet ir vėliau – skatina ateities kartas semtis stiprybės, kad galėtų prireikus analogiškai elgtis. Senų legendų moralas – viskas nueina į užmarštį, bet didingų žygdarbių atminimas lieka visiems laikams.

Žmonijos istorijoje dauguma herojų – kariai, vienintelės profesijos, kuri gali pareikalausti atlikti savo pareigą net gyvybės kaina, atstovai. Todėl pagrindinė herojaus savybė yra drąsa – besąlygiškas atsidavi-

mas savo vertybėms pavojaus ir grėsmės akivaizdoje. Drąsa – tai ne neturėjimas baimės jausmo, o valinga savitvarda, nepaisant baimės, atlikti bet kokius veiksmus, moralinius ar fizinius, kurių reikalauja puoselėjamos vertybės.

Tuometės Graikijos polių (kaip šiandien Vakarų šalių) visuomenės vertybės buvo laisvė išpažinti pasirinktą religiją, elgtis laikantis savo papročių, kultūros tradicijų ir išlaikant tradicinį gyvenimo būdą, teisė išsirinkti ir atšaukti šalies valdžią, nuo priešų ginti savo artimuosius ir turta.

Pradėsime nuo vietovės, kur vyko herojiški spartiečių veiksmai. Autorius lankėsi Termopilų mūšio vietoje ir buvo labai nustebintas jos didingo grožio ir tiesiog nerimą keliančių grėsmingų vaizdų. Tai maždaug 15–20 metrų pločio tarplis tarp dangų remiančių uolų, kuriame viešpatuoja amžina prieblanda. Vietos gyventojai sakė, esą ten ne kartą naktį yra girdėję kautynių triukšmą. Prie perėjos akį patraukia uoloje iškalta epigrama: „Vienišas keleivi, nueik į Spartą ir pranešk, kad mes čia kritom vykdydami jos nurodymus.“ Netoliese stovi milžiniška Leonido su skydu ir kardu statula. Turimais duomenimis, daugiausiai remiantis to meto Graikijos istoriku Herodotu, kai Leonidas persams pastojo kelią į perėją, Kserksas (gr. *Xerxus*), Persijos karalius, liepė graikams pasiduoti, mesti savo ginklus ir nešdintis. Į tai Leonidas atsakė: „MOLŌN LABE“ („Pabandyk pasiimti pats“). Šis posakis dar ir šiandien laikomas vienu žymiausių graikų karo šūkių. Leonido ir jo spartiečių užtarnauta šlovė neblėsta jau trečią tūkstantmetį, ir galima teigti, kad šis mūšis visada liks karų istorijoje.

Tai kokios buvo šio mūšio priežastys, eiga ir padariniai?

Ir kas galėtų būti aktualu Lietuvos kariams? Manau, kad kiekvienas karys turi tai apgalvoti ir apsispręsti vadovaudamasis savo, kaip Lietuvos patrioto, sąžine ir sąmone. Atsižvelgdamas į tai autorius ir bandys šią temą nagrinėti.

Neįmanoma keliuose puslapiuose smulkiai aprašyti visų Termopilų mūšio įvykių ir jų tarpusavio sąsajų, tačiau tikėkimės, kad pasiseks skaitytojams apibūdinti jo raidos svarbiausius bruožus, atskleisti Spartos karaliaus Leonido ir jo karių herojišką vaidmenį Termopiluose kaip šio mūšio dvasinį paveldą.

Galima pradėti nuo 499–498 pr. Kr. Jonijos graikų miestų (ten, vakarinėje Turkijos pakrantėje, gyveno daug graikų) sukilimo prieš Persijos karaliaus Darėjo tironišką valdžią, kurios demokratinių pažiūrų graikų kilmės gyventojai labai nekentė. Sukilę miestai paprašė dabartinės Graikijos regiono pagalbos. Atėnų ir Eritrėjos poliai sutiko padėti.

Deja, po keleto mūšių Jonijos sukilimą persai numalšino. Tačiau Darėjas vis tiek nutarė atkeršyti Graikijos poliams už sukilėliams suteiktą pagalbą ir pasiuntė ten savo kariuomenę. Graikų laimei, ji buvo Graikijos karvedžio Miltiado (*Miltiades*) sumušta garsiajame Maratono (490 pr. Kr.) mūšyje ir turėjo pasitraukti atgal į Persijos valdomą dabartinę Turkijos teritoriją. Dėl šio pralaimėjimo Darėjas dar labiau užsigeidė atkeršyti graikams, sunaikinti jų kultūrą, atimti laisvę valdyti savo polių, kas jį taip erzino. Mirus Darėjui, šia neapykanta ir keršto troškimu persiėmė jo įpėdinis sūnus Kserksas, kuris tuojau pat entuziastingai pradėjo rengtis naikinamajam žygiui į Graikiją (486–481 pr. Kr.).

O kokia buvo Persijos kultūra ir strategija, kurios graikai taip pat iš visos širdies

nekenė? Persai išpažino zoroa-trizmo religiją, pagal kurią, karalius, pvz., Kserksas, yra Dievo skirtas ir kiekvienas jo žodis – tiesa, todėl jam visi turi vergiškai paklusti, mokėti didelius mokesčius ir duokles, taip pat ir dėl to, kad esą jam vis tiek viskas priklauso. Žiūrėti tiesiai karaliui į akis buvo nevalia, reikalauta žemai jam lenktis, o kartais jo aplinkoje net ropoti (gr. *proskunesis*).

Karaliui ir jo satrapams reikėjo didelių haremų. Į juos iš užkariautų kraštų buvo gabenamos moterys, ypač graikės. Graikai dėl to baisiai nekenė persų, nors kai kurie kartais dėl pelno ar iš baimės su jais bendradarbiaudavo. Jie save laikė laisvais piliečiais, kurie neturi prievarta tarnauti jokiems ponams ar karaliams, nerinktiems jau tais laikais egzistuojančiais primityvios demokratijos (tiesioginės daugumos, nereprezentacinės ir nekonstitucinės) būdais.

Reikėtų pažymėti, kad Spar-toje, be laisvųjų piliečių, egzistavo ir baudžiauninkų luomas, kurį sudarė spartiečių pavergti senieji jos gyventojai (net ir graikai), bet ne piliečiai, – helotai. Buvo vergų ir iš užkariautų kraštų, karo belaisvių, ir svetimšalių, vadinamųjų barbarų. Jie netarnavo kariuomenėje, bet dirbo visus „juodus“ darbus. Tikriesiems spartiečiams rūpėjo tik karybos dalykai – jie mokėsi tobulai naudoti ginklus, treniravosi išsirikiavę kovos rikiuotėmis (garsiosiomis falangomis), sportavo ir politikavo.

Spartietės moterys prižiūrėjo dirbančius helotus ir vergus, planavo ir tvarkė namų ūkį ir taip pamažu įgijo daug įtakos. Vergija oficialiai egzistavo daugelyje pasaulio šalių iki 19 a., o praktiškai (*de facto*) kai kur egzistuoja ir šiandien. Spartos valdžia laikytina demokratine ta prasme, kad ji buvo piliečių

rinkta. Buvo renkami net du karaliai: vienas – vadovauti karo atveju, kitas – valstybei administruoti. Reikėtų pabrėžti, kad tobulos demokratijos tada nebuvo. Tokios demokratijos nėra niekur ir dabar, tačiau demokratinėse šalyse siekiama kiek įmanoma prie šio idealo priartėti. Taigi vienur jos yra daugiau, kitur – mažiau, o kai kur – tik pavadinimas.

Demokratija – ne tiek ideologinis dalykas, kiek sistema, ribojanti valdovų, tironų ir kitų galimų diktatorių galias. Remiantis jos principais nustatoma tvarka, kuri leidžia piliečiams laisvai rinkti ir net atkurti valdžią.

Tuo metu (481–480 pr. Kr.) nemažai Graikijos miestų ir bendruomenių žinojo apie Kserkso agresyvius siekius ir bijojo Persijos galybės. Kai kurie miestai, tarsi užmiršę, kad Maratono mūšį laimėjo būtent graikai, agitavo nesipriešinti naujai persų kampanijai į gimtąsias žemes ir pasiduoti. Tačiau dauguma, taip pat Atėnai ir ypač Sparta, nusprendė atkiliai gintis.

Taigi spartiečiai nesirengė savanoriškai „savižudybei“. Jie pasiryžo kovoti iš paskutiniųjų, bet nesitraukti, tikėjosi, jog taip atgrasys priešą nuo užmačių bet kokia kaina siekti pergalės.

Atėniečių karybos filosofija buvo kitokia. Jie stengėsi nugalėti klasta ir gudriu racionalumu, nes spartiečius laikė per daug išmuštruotais, beatodairiškai drąsiais ir užsispyrusiais. Galima sakyti, priešininkai šia prasme vienas kitą papildė.

Atėniečiai 480–481 pr. Kr., vadovaujami Temistoklio, garsaus politiko ir karvedžio, sukūrė puikų laivyną iš greitų, gerai ginkluotų, tvirtų laivų – trierų, su kuriomis tikėjosi laimėti galimus mūšius jūroje ir atmušti Persijos laivyno rengiamą Graikijos pakrančių puolimą.

480 pr. Kr. Kserksas, nenorėdamas rizikuoti dėl galimos graikų jūrų pajėgų diversijos, su 200 000 kariuomene persikėlė per Helesponto sąsiaurį iš Turkijos į Šiaurės Graikiją ir patraukė Makedonijos ir Tesalijos pakrantėmis į pietvakarius. Kserkso pajėgos nesutiko jokio graikų pasipriešinimo, nes šie norėjo, kad persai žygiuotų į pietus nuo Olimpo kalno iki Termopilų kalnų, kurių perėja buvo vienintelis sausumos kelias į Atėnus ir toliau – į Korintą bei Peloponeso pusiasalio gilumą, kur buvo Sparta. Persai dar galėjo priplaukti laivais prie pajūriu žygiuojančios savo kariuomenės Artemisijo, Malėjo ir Eubojos vandenimis. Taip ji būtų išvengusi kovos Termopilų perėjoje ir stojusi į mūšį prieš pačių Atėnų. Persai jau buvo pradėję telkti savo laivyną prie Artemisijo pakrantės, bet netoliese jų laukė Atėnų karvedžio Temistoklio 300 trierų. Nelaimė, persus dar užklupo audra ir jų laivynas smarkiai nukentėjo, o graikai nepatyrė didelių nuostolių.

Prieš pat Termopilų mūšį Persijos ir Graikijos laivai prie Artemisijo vėl susikovė, tačiau persai netrukus pasitraukė – audra laivynui buvo padariusi didelę žalą. Kserksui ir jo pavaduotojui Mardonijui pasidarė aišku, kad reikės kovoti Termopilų perėjoje. Tada jie pastebėjo, kad Leonidas jau ten, pasirengęs kovoti. Graikai buvo pasiryžę išlaikyti perėją kuo ilgiau, kad Temistoklio laivynas galėtų susitelkti ir įtraukti persus į lemiamą jūrų mūšį prie Salamino (*Salamina*) salos, savo nuožiūra pasirinkęs vietą ir laiką. Temistoklis ir Leonidas visą veiksmų eigą gerai apgalvojo, išnagrinėjo strateginiu, operatyviniu ir taktiniu požiūriais ir suprato, kad kova bus dėl viso Graikijos regiono politinės, kultūrinės ir asmeninės žmonių

laisvės, todėl taip svarbu perimti iniciatyvą koordinuojant Termopilų gynybos ir laivyno Salamino įlankoje operacijas ir būti sumanesniems už galingesnį priešą.

Leonidas puikiai suvokė, kad kova, nors ir ne beviltiška, bus žūtbūtinė. Jo mažas hoplitų dalinys buvo pajėgus nepraleisti persų per perėją, nes tinkamai įsitvirtinę šauliai labai ilgam galėjo užkirsti jiems kelią.

Įdomu, jog Leonidui žyniai buvo išpranašavę, kad jo, garbiausio Spartos didvyrio, garbė ir šlovė išliks amžinai, tad tokios progos Spartos karalius nenorėjo ir negalėjo praleisti. Anot Graikijos filosofo Tucidido – žmonija kariauja iš baimės, dėl garbės arba savanaudiškų interesų. Leonidui didžiausia vertybė buvo garbė, tačiau ne tiek asmeninė, kiek Spartos, jos karių, tautos, ir pareiga.

Leonidas prie Termopilų atvyko su maždaug 6000 karių (hoplitų). Kariuomenės sudėtyje buvo ir Karališkosios gvardijos elitas – 300 Spartos hoplitų rinktinė. Kiti kariai buvo kilę iš įvairių Graikijos regionų, daugiausia iš Peloponeso pusiasalio. Leonidas tuoj pat 1000 karių išdėstė pašlaitėse, kad užblokuotų mažą, slaptą keliuką, kuriuo persai būtų galėję apeiti perėją ir smogti spartiečiams iš užnugario.

Netrukus prasidėjo kova. Spartos pajėgos išsidėstė taip, kad persai, kurių buvo nepalyginti daugiau, negalėjo šios persvaros išnaudoti dėl perėjos siaurumo. Laimė, nereikėjo daug karių, kad galima būtų užkirsti perėją didžiulei Persijos armijai. Nestiprūs persų šarvai prastai saugojo nuo graikų iečių ir strėlių. Be to, ir patys kariai netryško entuziazmu, nes karininkai, kaip kokie varovai, į puolimą juos ginė botagais.

Kova tęsėsi tris dienas. Per tą laiką iškilo persų lavonų kalnai.

Leonido su kardu ir skydu skulptūra Termopiluose

Termopilų mūšio pozicijos

Nuotraukos iš: Paul Cartledge, THERMOPYLAE, 2007 m.

Tačiau pas Kserksą atėjo graikas išdavikas, vardu Ephalitis, ir parodė slaptąjį kelią aplink perėją. Kserksas tuojau pasiuntė ten savo rinktinę – 10 000 „nemirtingųjų“. Leonidas, nors ir per vėlai pastebėjęs klastą, kautis su jais sutelkė daugumą likusių karių (apie 4 600), bet šie nepajėgė persų sustabdyti – pasitraukė arba žuvo.

Ginti perėjos liko tik pats Leonidas ir 300 elitinės gvardijos spartiečių (daugiau pajėgų sutelkti jis nenorėjo dėl gynybai tinkamos vietos stokos). Jie buvo puolami iš visų pusių, bet nepasidavė, nors persai grasino iššausią tiek strėlių, kad net apstems saulė. Spartiečiai atsakė: „Puiku, kariausime pavėsyje.“

Leonidas baigiantis mūšiu žuvo. Kserkso ir Mardonijaus įsakymu jo kūną persai išniekino, o galvą demonstratyviai pasmeigė ant mieto. Herodotas

rašė: „Visi gynėjai žuvo, išskyrus du: Pantitį, kurį Leonidas pasiuntė iš mūšio lauko skyręs specialią užduotį, ir Aristodamą, kuris buvo laikinai apakęs. Pantitis, grįžęs į Spartą, nusižudė iš gėdos, kad nežuvo Termopiluose, o Aristodamas, nors spartiečių ir ignoruojamas, vėliau prisiplakė prie Spartos kariaunos ir Platajų mūšyje žuvo.“

Termopiluose rugpjūtį kritus gynėjų įgulai, Persijos kariuomenė įsiveržė į Graikijos gilumą ir užėmė Atėnų miestą. Maždaug tuo pačiu metu prie Salamino persų ir graikų laivynai susikovė jūrų mūšyje. Persai skaudžiai pralaimėjo, ir Kserksas buvo priverstas trauktis per Helespontą atgal į Turkiją. Jis Graikijoje paliko savo pavaduotoją Mardonijų ir dalį kariuomenės, kurios nedrįso evakuoti laivais, nes bijojo graikų trierų. Mardonijus dar kurį laiką siau-

tėjo Graikijoje – sudegino Atėnus, bet pralaimėjo Platajų mūšį (479 pr. Kr.). Spartiečių vadas Pauzanijas išvijavo persus iš graikų žemių. Pasibaigus Platajų mūšiui, Pauzanijui buvo pranešta, kad persų vado Mardonijaus kūnas rastas tarp nukautų persų. Spartiečiai prašė, kad leistų nukirsti jam galvą ir pasmeigti ant iešmo, – taip būtų atkeršyta už Leonido išniekinimą. Pauzanijas atsakė, kad „taip elgtis labiau tinka barbarams, o ne graikams“, tuo parodydamas Spartos garbės suvokimą.

Vėliau nesantaika išplisė tarp Atėnų ir Spartos. Aleksandras Makedonietis (334 pr. Kr.) pagaliau suvienijo daugumą Graikijos polių (išskyrus Spartą), tapo graikų karaliumi ir tada pradėjo keršto žygį prieš Persiją. Bet čia jau visai kita istorija...

Tęsinys kitame KARIŪNO numeryje

Vilniaus knygu mugė
Vilnius Book Fair 2011

VILNIAUS KNYGŲ MUGĖ 2011

VASARIO 17–20 DIENOMIS LITEXPO parodų rūmuose, Laisvės pr. 5, Vilnius,
VISUS KVIEČIAME APŽIURĖTI LKA STENDĄ IR APSILANKYTI LKA RENGINIuose

2011 metais Vilniaus knygų mugė minės rašytojo, poeto, Nobelio premijos laureato Česlovo Miłošo (Czesław Miłosz) 100 metų gimimo jubiliejų. Todėl viena iš mugės temų bus skirta diskusijoms apie valstybių sienas ir tautinių tapatybių ribas peržengiančios literatūros ypatumus, kultūros ir politikos sąsajas. Mugėje nemažai dėmesio bus skiriama ir M. K. Čiurlionio kūrybai. Jo 100-osios mirties metinės įtrauktos į 2011 m. UNESCO minimų datų sąrašą.

2011 02 17 (ketvirtadienis)
5-oji konferencijų salė, II aukštas.
Knygų „Derybų teorija“ ir „Žmoniškųjų išteklių vadyba“ pristatymas. Pristatyme dalyvaus autoriai:
prof. habil. dr. Antanas Makštutis ir
prof. habil. dr. Eduardas Enrikas Jančauskas.

2011 02 18 (penktadienis)
5-oji konferencijų salė, II aukštas.
Knygų „Karo meno istorija“ (I dalis) ir „Žalgirio pergalei 600“ pristatymas. Pristatyme dalyvaus autoriai:
doc. dr. Valdas Rakutis ir
doc. dr. Romas Batūra.

2011 02 19 (šeštadienis)
5-oji konferencijų salė, II aukštas.
LKA mokslo leidinių
„Lietuvos metinė strateginė apžvalga 2009–2010 m.“ ir
„Karo archyvas. XXV tomas“ pristatymas. Pristatyme dalyvaus
Politikos mokslų katedros
prof. Gediminas Vitkus ir
dr. plk. lt. Gintautas Surgailis.

Mugės dienos ir darbo laikas :

vasario 17 d.,	ketvirtadienis,	10.00–19.00 val.	BIČIULIŲ DIENA
vasario 18 d.,	penktadienis,	10.00–21.00 val.	ILGASIS PENKTADIENIS
vasario 19 d.,	šeštadienis,	10.00–21.00 val.	NEKASDIENIŲ PASIMATYMŲ DIENA
vasario 20 d.,	sekmadienis,	10.00–17.00 val.	ŠEIMOS DIENA

KARIŪNO inf.

Ką ATSKLEIDŽIA ATRANKOS į Lietuvos karo akademiją REZULTATAI

Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ, mjr. Albertas DAUGIRDAS

„Kokius jūs ten atrenkate kandidatus, kad per bazinį kursą nesugeba išlaikyti fizinio parengtumo normatyvų, o per paskaitas – miega: istorija jiems nerūpi, daugelis nesugeba parašyti net elementaraus rašto darbo, nes yra... beraščiai?!“ Tokių ir panašių nuostabos ir priekaištų kupinų LKA bendruomenės klausimų dažnokai tenka išgirsti Atrankos centro ir Lyderio ugdymo grupės personalui. Tad šio straipsnio tikslas – pateikti šiek tiek informacijos, kuri, tikėtina, pasitarnaus mėginant susidaryti aiškesnį stojančiojo į LKA socialinį paveikslą, įvertinti jo motyvaciją ir įžvalgas, su kokiais iššūkiais susidurs kariniai instruktoriai ir Akademijos dėstytojai ugdydamami kariūnus.

2001–2010 m. kariūnų atrankos aspektai

Bendrieji 2001–2010 m. atrankos rezultatai

Per devynerius mokslo metus Atrankos centre buvo užregistruoti 4 479 kandidatai, norintys studijuoti LKA, tačiau profesinio tinkamumo testą (PTT) laikė tik 3 309 vaikinai ir merginos, t. y. 73,9 proc.

Daugiausia kandidatų (1 768) sulaukta 2001–2004 m. Tada į

Karo akademiją kasmet buvo priimama iki 100 būsimų kariūnų (nuo 2004 m. – priimamų kandidatų skaičius mažėjo). Atrankos centrą užplūdo jaunuoliai, tarp kurių buvo nemažai prastai besimokančių, tačiau jie taip pat „bandė laimėti“. Todėl PTT išlaikydavo tik kas 4–5 kandidatas. Individualių pokalbių metu paaiškėjo, kad daugelį kandidatų žavi aukštas karininko profesijos prestižas, kurių lėmė nemokamas mokslas LKA, garantuota tarnybos vieta ir karininkams reguliariai mokamas neblogas atlyginimas (nema-

žai šalies darbuotojų kurių laiką gaudavo minimalų atlyginimą arba laukdavo uždarbio net po keletą mėnesių).

Tais metais daugelis kandidatų į atranką atvykdavo vasarą, kasdien tekdavo dirbti 4–5 atrankos komisijoms. Darbas nebuvo tikrai produktyvus, nes komisijos buvo sudarytos iš karių ir dėstytojų, neturinčių pakankamai šios veiklos patirties. Todėl į LKA buvo priimta ir abejotinos motyvacijos kariūnų, nemažai jų paliko Karo akademiją jau per bazinį kario kursą.

Mokslo metai	Kandidatų, įteikusių prašymus dalyvauti atrankoje, skaičius	Kandidatų, dalyvavusių atrankoje, skaičius	Kandidatų, išlaikiusių PTT, skaičius	Iš jų vaikinių, išlaikiusių PTT, skaičius	Iš jų merginų, išlaikiusių PTT, skaičius
2001–2002	1101	659 – 59,9 %	151 – 22,9 %	129 – 23,8%	22 – 18,8%
2002–2003	896	675 – 44,3%	131 – 19,9%	116 – 20,5%	15 – 13,8%
2003–2004	550	434 – 78,9%	132 – 30,4%	105 – 29,4%	22 – 28,6%
2004–2005	356	298 – 82%	107 – 36,6%	94 – 40,1%	12 – 22,4%
2005–2006	283	227 – 80,2%	111 – 48,9%	95 – 52,5%	16 – 43,2%
2006–2007	317	253 – 79,8%	131 – 51,7%	110 – 54%	21 – 42%
2007–2008	256	205 – 80%	134 – 65,4%	115 – 65,3%	19 – 51,3%
2008–2009	387	316 – 81,7%	147 – 46,5%	128 – 48,9%	19 – 35,2%
2009–2010	333	242 – 72,6%	102 – 42,1%	96 – 46,7%	6 – 25%
Iš viso:	4 479	3 309 – 73,9%	1 147 – 34,7%	988	152

1 lent. Kandidatų, laikusių PTT 2001–2010 m., duomenų suvestinė

Nuo 2004 m., sumažėjus priimamųjų į LKA skaičiui, pradėjo ženkliai mažėti ir jaunuolių prašymų dalyvauti atrankoje. Tikėtina, kad kandidatai ėmė suvokti, jog bus priimti tik stipriausi, labiausiai motyvuoti. Nuo 2004–2005 iki 2009–2010 m. m. PTT laikė 1 541 kandidatas, įvykdė testo reikalavimus 733 jaunuoliai, t. y. kas antras trečias atrankos dalyvis.

Tikėtina, jog kandidatų gretos retėjo ir dėl ekonominės situacijos šalyje. Prasidėjus „statybų bumui“, kai smarkiai išaugo statybininkų atlygiai, o Lietuvos emigrantai, dirbantys užsienyje, puikavosi savo uždarbiais, jaunų leitenantų, baigusių LKA, atlyginimai neatrodė tokie įspūdingi. Tai galėjo turėti neigiamos įtakos ir karininko profesijos prestižui – jis sumažėjo.

Nuo 2005 m. LKA ėmėsi agitacinių priemonių švietimo institucijose ir Šaulių sąjungoje. Lietuvos mokyklose pradėjo dažniau lankytis Akademijos karininkai ir jas baigę kariūnai: susitikdavo su vyresniųjų klasių moksleiviais, grupėmis arba individualiai kalbėdamiesi juos supažindindavo su karininko profesija ir atrankos į LKA sistema. LKA pradėjo reguliariai organizuoti Atvirų durų dienas. Aktyviau bendradarbiaujant su mokyklomis padaugėjo moksleivių ekskursijų į Akademiją ir kitus karinius padalinius.

Po dvejų metų Atrankos centre buvo pastebėtas stojančiųjų „kokybinis šuolis“. Gerokai padidėjo skaičius ketinančių atrankoje dalyvauti jaunuolių, kurie gerai mokėsi, buvo fiziškai tinkamai pasirengę, dalyvavo Jaunųjų šaulių organizacijos veikloje ar tarnavo Savanorių pajėgose, kur įgijo vadovavimo įgūdžių, o karinėse stovyklose ir lankydamiesi daliniuose susipažino su karių gyvenimo

kasdienybe. Ypač padaugėjo kandidatų iš miestų, kuriuose buvo dislokuoti kariniai daliniai, – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Alytaus, Druskininkų ir kt.

Siekiant išsiaiškinti kandidatų, norinčių tapti kariūnais, motyvus, karininko pašaukimo ir garbės sampratą, 2004 m. buvo atlikta stojančiųjų į Karo akademiją anketinė apklausa. 163 kandidatai – 124 vaikinai (76,2 proc.) ir 39 merginos (23,8 proc.), – laikę PTT Atrankos centre žiemą ir pavasarį, atsakė į anoniminės anketos klausimus. Ta pačia tema tyrimas buvo atliktas ir 2009 m., išanalizavus dar 87 kandidatų individualių pokalbių, vykusių per atranką, duomenis. Iš viso buvo surinkti ir apibendrinti 200 vaikinių (80 proc.) ir 50 merginų (20 proc.) duomenys.

Kandidatų tautybė

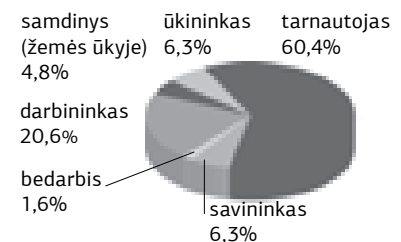
Apibendrinus tyrimo rezultatus konstatuota, kad tarp stojančiųjų į Akademiją daugiausia buvo lietuvių – 218 (87,2 proc.), 20 rusų (8 proc.) ir 12 lenkų (4,8 proc.). Šie duomenys nedaug skiriasi nuo ankstesniųjų metų kariūnų, kurie jau studijuoja Akademijoje, taip pat visų Lietuvos gyventojų pasiskirstymo pagal tautybes duomenų.

Šeimos socialinė padėtis

Iš kokių šeimų kilę jaunuoliai dažniausiai nori studijuoti Karo akademijoje: iš turtingesnių, vidurinio visuomenės sluoksnio ar tų, kurioms reikalinga materialinė parama?

215 (85,9 proc.) jaunuolių konstatavo, jog jų šeima gyvena vidutiniškai, 25 (9,8 proc.) – gerai, o 11 (4,3 proc.) kandidatų nurodė, kad jų šeimos pajamos mažesnės negu vidutinės. Remiantis Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis, daugelyje aukštųjų

mokyklų gausiausia studijuojančiųjų grupė – vidurinės klasės atstovai, kurių tėvai valstybinių ir individualiųjų įmonių darbuotojai – tarnautojai ar darbininkai. Gerokai mažiau į Akademiją stoja pasiturinčių individualiųjų įmonių savininkų ir stambių ūkininkų šeimų vaikai (12,6 proc.), labai nedidelę dalį sudaro nepasiturinčių – bedarbių ir žmonių, turinčių negalią, – šeimų vaikai (1,6 proc.) (1 pav.).

1 pav. Kandidatų tėvų profesinė veikla

Šeimos struktūra

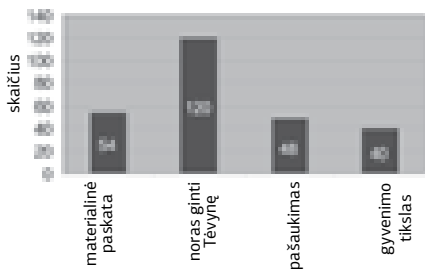
Išanalizavus respondentų šeimų sudėtį paaiškėjo, kad 115 (70,8 proc.) jaunuolių augo pilnose šeimose, o 48 (29,2 proc.) – nepilnose, kur vaikų auklėjimu rūpinosi tik vienas iš tėvų, dažniausiai motina. Apie 14 proc. kandidatų iš išsiskyrusių šeimų nepažinojo savo tėvų, nes niekada jų nebuvo matę, ir jautėsi labai jų įskaudinti. Tokia, anot jų, „nereikalingo žmogaus“ padėtis žeidė jų savigarbą. Per individualius pokalbius ryškėjo tendencija, jog būtent šie jaunuoliai veržiasi kuo skubiau pradėti savarankišką gyvenimą – įgyti prestižinę karininko profesiją ir „tvirtai atsistoti ant savo kojų, kad galima būtų pasijusti gerbiamu visuomenėje žmogumi“.

Užklasinė karinio pobūdžio veikla

Siekiant išsiaiškinti stojančiųjų motyvus, buvo domimasi, ar jaunuoliai yra susipažinę su karotarnyba. Paaiškėjo intriguojantis faktas: 65,1 proc. vaikinių

ir merginų mažai ką žinojo apie karo tarnybą ir karių gyvenimą, nedalyvavo Šaulių sąjungos, Savanorių pajėgų ar jaunujų karių būrelių veikloje. Kita vertus, iš 27 kandidatų, 2010 m. priimtų į LKA, net 7 jaunuoliai jau buvo prisiekę tarnaudami KASP (1 iš jų – atlikdamas PPKT), o 8 kandidatai – buvę Lietuvos šaulių sąjungos nariai (3 iš jų – taip pat ir KASP kariai). Pastarieji skaičiai leidžia daryti prielaidą, kad minėtos organizacijos vaidina reikšmingą vaidmenį formuojant jaunuolių teigiamą karo tarnybos sampratą.

Vis dėlto kyla klausimas: kas iš tikrųjų skatina jauną žmogų rinktis šią nelengvą profesiją? Juk ne iš piršto laužtas kariuomenėje gerai žinomas posakis: „Karininkas – ne profesija, tai – gyvenimo būdas.“ Nuodugniau panagrinėkime stojančiųjų motyvus (2 pav.).

2 pav. Stojančiųjų į Karo akademiją motyvai

Stojančiųjų į Karo akademiją motyvai

Per 40 proc. vidutinių pajamų ir bedarbių šeimų atstovų per individualius pokalbius pareiškė, kad jie nori tapti karininkais dėl to, kad ateityje turėtų nuolatinį darbą ir galėtų materialiai aprūpinti šeimą. Žinoma, toks motyvas negali būti lemiamas stojant į Karo akademiją, tačiau jis gana dažnas, kadangi šandien pragyvenimo šaltinis – opi mūsų visuomenės problema.

74 (29,4 proc.) jaunuolių suvokė karo tarnybos esmę, trak-

tuodami ją kaip pašaukimą. Remiantis individualių pokalbių metu gauta papildoma informacija galima teigti, kad kandidatai, kurie nuolat bendraudavo su kariais, dalyvaudavo karinėse stovyklose, Radvilų žygyje Rukloje ir buvo neblogai susipažinę su karo tarnyba, teisin-

gai suvokė, kas yra karininko pašaukimas. Anot jų, tai – pasiryžimas ginti savo Tėvynę, jos Laisvę ir Nepriklausomybę, taip pat pasaulį.

Ar jaunuoliai suvokė patriotizmo esmę ir pareigą Tėvynei? Ar šiandien, globalizacijos amžiuje, nepaseno ši sąvoka?

Reikia pripažinti, kad daugelis jaunuolių teisingai aiškino patriotizmo sąvoką kaip meilę Tėvynei, norą dirbuotis jos labui, atiduoti jėgas savo šalies gerovei ir pažangai užtikrinti, o iškilus grėsmei – ją ginti. Tik 6,4 proc. jaunuolių nesugebėjo šios sąvokos paaiškinti. Šis faktas rodo, kad teorinei pilietiškumo ir patriotiškumo sampratai, matyt, skiriama nemažai dėmesio mokyklose dėstant „Pilietinio ugdymo pagrindus“ ar papildomos veikos metu. Tačiau Akademijos praktika rodo, kad šiandien jaunuomenės „patriotizmo užtaiso“ pasigendama ne tik civiliniame gyvenime, bet ir karinėje struktūroje.

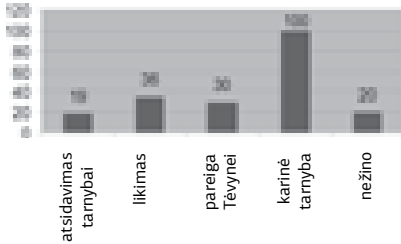
Dažniausiai (169 – 67,5 proc.) kandidatai aiškino, kad studijuoti Karo akademijoje – pats didžiausias jų noras, puoselėtas nuo mažų dienų arba įsisąmonintas pastaraisiais metais, mąstant apie profesijos pasirinkimą. Pasirinkti kario kelią kandidatus paskatino tėvai ar seneliai, kiti artimieji, tarnavę kariuomenėje, kai kuriuos – draugai, besimokantys Akademijoje arba ją baigę, drąsūs ir ryžtingi mėgstamų knygų ir filmų herojai. Daugelis jaunuolių, kupini romantiškų jausmų, trokšta tarnauti Tėvynei ir ginti ją nuo priešų, o prireikus dėl jos net paaukoti savo gyvybę.

Per 60 (24,5 proc.) kandidatų per pokalbius teigė, kad svarbiausias jų saviuklos uždavinys – tapti stipriems ir drąsiems. Jų nuomone, spartus gyvenimo tempas dažnai suponuoja ekstremalių išbandymų situacijas, kuriose reikia daug fizinių jėgų ir dvasios stiprybės. Saviuklos tikslai vėliau tapo jaunuolių gyvenimo tikslu – pasirinkti karininko profesiją, kupiną išbandymų, reikalaujančią ištvermės ir galinčią juos užgrūdinti.

Karininko pašaukimo samprata

189 (75,6 proc.) jaunuolių pašaukimą suvokė kaip atsidavimą kario profesijai, karo tarnybą ir likimą (3 pav.).

3 pav. Karininko pašaukimo samprata

Individualiai kalbantys su kandidatais paaiškėjo, jog per 40 proc. jaunuolių pašaukimą suvokė kaip charakterį, atitinkantį profesinius reikalavimus, ilgalaikę motyvaciją, pastovų polinkį į karinę veiklą, t. y. atsidavimą kario profesijai. Jų nuomone, motyvacijos pagrindas – gabumai. Susiklosčius palankioms aplinkybėms, jie atsiskleidžia. Ilgalaikis polinkis tampa pašaukimu. Jei kario profesija atitinka pašaukimą, jaunuolis entuziastingai vykdo tarnybos užduotis, gilinaisi į profesijos paslaptis, nuolat rūpinasi savišvieta, kelia kvalifikaciją, todėl sparčiai kyla karjeros laiptais. Karininkams, turintiems pašaukimą, lengviau įveikti kasdienybės sunkumus, palaikyti žvalią nuotaką kolektyve.

Toks karininko pašaukimo aiškinimas labiausiai atitinka bendrąją socialinių mokslų apibrėžtą pašaukimo sampratą.

89 (36,9 proc.) moksleivių pašaukimą tapatino su pilietine pareiga tautai ir valstybei. Jų nuomone, karo tarnybos esmė – pareigos jausmo ginti Tėvyne, jos žmones ugdymas ir stiprinimas. Šių respondentų aiškinyje nebuvo pasitenkinimo karine veikla komponento.

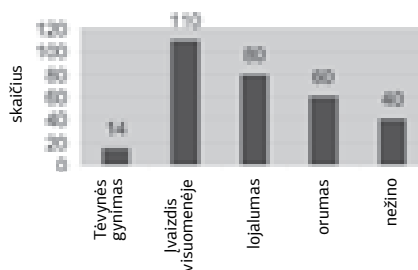
Per 30 proc. jaunuolių pašau-

kimą aiškino gana mistiškai – kaip Dievo ar kitų „aukštesniųjų jėgų“ nulemtą žmogaus likimą. Taip traktuojant pašaukimą dingio aktyvi individo pozicija, vyrauja paklusnumo ir susitakymo su likimu nuostata. Ši samprata prieštarauja aktyvaus prado plėtros tendencijai demokratinėje visuomenėje.

Karininko garbė

Kur kas sunkiau kandidatai suvokė karininko garbės sąvoką, kurią aiškino remdamiesi bendrosiomis visuomenės dorovės normomis ir atitinkamais Lietuvos kariuomenės veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

Kariuomenėje tarnavę jaunuoliai (21 – 8,5 proc.) karininko garbę apibūdino kaip pareigą ginti Tėvyne, būti jai lojaliems. 169 (67,5 proc.) pretendentų garbę tapatino su karininko įvaizdžiu visuomenėje, kiti (123 – 49 proc.) ją aiškino kaip karininko orumą ir savigarbą, kurią dažniausiai lemia karjeros pokyčiai. Nemažai respondentų (61 – 24,5 proc.) nežinojo, kaip atsakyti į šį klausimą. Peršasi išvada, kad apie piliečio garbę ir orumą pernelyg retai diskutuojama mokykloje ir šeimoje, todėl šios vertybės pamažu nuvertėja. Žlugus sovietiniam režimui, Lietuvoje suvešėjo pragmatiniai motyvai, užgožiantys dvasinį pasaulį ir moralines vertybes, iškreipiantys garbės sampratą (4 pav.).

4 pav. Karininko garbės samprata

Karininkų korpuso rengimas ir ugdymas – vienas svarbiausių valstybės strateginių uždavinių, todėl tinkamiausių kandidatų – būsimųjų lyderių – atranka buvo, yra ir bus itin reikšminga Karo akademijos veiklos sritis.

Išvados

■ Atrankos į LKA procesas visiškai pasiteisina – atrankami tinkamiausi kandidatai. Kad šie jaunuoliai – kariūnai – taptų gerais karininkais ir tikrais lyderiais, atsakingi tiek Karo akademijos instruktoriai ir dėstytojai, tiek kiti su jų rengimu ir ugdymu susiję krašto apsaugos sistemos kariai ir darbuotojai.

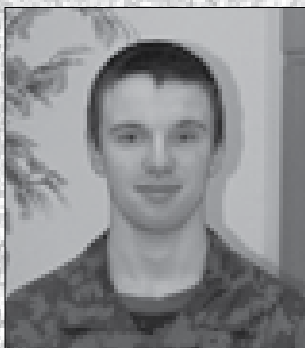
■ 2002–2010 m. stojančiųjų į LKA požiūris į karininko profesiją kito veikiamas sociokultūrinių, ekonominių ir politinių gyvenimo sąlygų, reguliarios ir nuoseklios LKA ir kitų kariuomenės padalinių agitacinės veiklos.

■ Stojančiųjų į LKA karininko pašaukimo samprata atitinka socialinių mokslų apibrėžtą bendrąją pašaukimo sampratą tiek kalbant apie asmenines, tiek apie profesines savybes.

■ Visuotinės vertybių kaitos Lietuvoje laikotarpiu stojančiųjų motyvus dažniausiai lemia karininko profesijos prestižo, savęs įtvirtinimo, kiti pragmatiniai motyvai, teigiamas šeimos ir draugų požiūris į karo tarnybą.

■ Lietuvos šaulių sąjunga ir KASP, dirbdamos su jaunaisiais šauliais ir savanoriais, svariai prisideda prie jų karinio rengimo ir patriotinio pilietinio ugdymo, žadina norą tobulėti ir siekti karininko karjeros.

Šiame skyrelyje gali pristatyti bet kuris KARIŪNO žurnalo skaitytojas. Sąlyga viena – reikia atsakyti į pateiktus klausimus.

Krn. Olegas GROŠEVAS

Krn. Vytautas KREKYS

Krn. Marius METLOVAS

Jūsų gyvenimo credo

Protingas žmogus neišsitraukia ginklo, jei neketina jo naudoti

Gyvenime įmanoma viskas – svarbu tik tinkamai pasverti

Nedaryk kitam to, ko nenorėtum, kad tau darytų

Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?

Krikščatėvis

Artimieji

Mama

Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį ar karinę operaciją norėtumėte pamatyti?

Karusės mūšį

Studijuoju, kad nebūtų karų, todėl nenorėčiau nė vieno pamatyti

Oršos mūšį

Mėgstama muzika

Profesionaliai atlikta

Įvairi

Priklauso nuo nuotaikos

Įsivaizduokite, kad Jūs – kitas asmuo. Ką draugiškai patartumėte kariūnams, kurių viršininkas dabar esate (ar būsite)?

Neskrajot padebesiais – visada galvot apie tai, ką darai

Išnaudoti laiką LKA ir vertinti vadų pastangas

Supratingumo, kantrybės ir ištvėmės

Labiausiai Jums patikęs filmas

„Requiem for a Dream“

„Rokis“

„The green mile“

Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu, būtumėte...

Studentas

Nebuvo kitų variantų

PKT karys

Koks Jūsų charakterio bruožas ryškiausias?

Įžvalgumas

Savarankiškumas

Komunikabilumas

Ko palinkėtumėte LKA komandai LTV konkurse „Ateities lyderiai“

Iš anksto gerai pasirengti ir nusiteikti nugalėti

Atkaklumo, išradingumo... Pergalės

Be abejo, nugalėti!!!

Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros, kai...“

Žmonės neaiškiai murma ir reikia kelis kartus perklausti, ką jie sako

Ginčijasi, nors yra neteisūs

Mane aprėkia be reikalo

Ar esate kada nors pažeidę Kariūnų garbės kodeksą?

Daugiau kartų, nei norėčiau

Taip

Taip

Užgaida, kurią sau leidote šį rudenį

Ypatingą kambario aksesuarą

Patinginiavau

Įsigijau išmanųjį telefoną

Dėl ko Jums yra buvę gėda?

Daviau kelis skaudžius niuksus kambario draugui už tai, kad knarkė, o jam pabudus paaiškėjo, kad knarkė ne jis

Dėl vėlavimo, kai laukė tik manęs

Dėl „žioplų“ klaidų

Kas pirmą kartą išmokė Jus šokti valsą?	Bendraklasio mama rengiantis abiturientų išleistuvėms	Mokyklos šokių mokytoja	Klasės auklėtoja, pradinėse klasėse
Praeities asmenybė, kuria žavitės	Jėzus Kristus	Juozas Lukša-Daumantas	Aleksandras Didsysis – Make-donietis
Kada verkėte paskutinį kartą?	Seniai	Vasarą	Bijau pameluot, bet turbūt per mamos laidotuves
Jūsų mėgstamiausias patiekalas	Cepelinai su spirgais	Mamos savaitgalio patiekalai	Kiniška vištiena saldžiarūgščiame padaže
Ko išmokote iš savo tėvų / globėjų?	Svarbu nesielgti su kitais taip, kaip nenorėtum, kad elgtųsi su tavimi	Kaip reikia kurti ir puoselėti šeimą	Nuoširdumo, ryžto, atkaklumo
Mėgstamiausia knyga	C. S. Lewis „The Great Divorce“	V. Suvorovo „Akvariumas“	Neskaitau knygų, kol kas nerandu tam laiko
Kur pasaulyje labiausiai norėtumėte apsilankyti?	Maljorkoje ar Havajuose (ar kitur, kur yra koralų rifų)	Vienos vietos negaliu išskirti	Kinijoje, Japonijoje, Australijoje
Jūsų labiausiai vertinamas sportininkas	Mike'as Zambidis	Žydrūnas Savickas	Virgilijus Alekna
Kariūno savaitgalio planas	Mergina, artimiausi draugai, atpalaiduojanti aplinka	Kariūnai savaitgalių neplauoja	Atsipalaiduoti, pamiršti visus darbus, pailsėti
Ar esate pasirengę atleisti išdavystę?	Susitaikyti – taip, tačiau nepamiršti	Atleisti galima, užmiršti – niekada	Ne
Praeities asmenybė, kuria labiausiai piktinatės	Lavrentijus Berija	Aš ant nieko nepykstu	Musolinis, Hitleris, Stalinas
Jeigu Jus paskirtų į kitas pareigas, ką patartumėte žmogui, kuris perims jūsiškes?	Išmok mėgautis tuo, ką darai. Kam patinka darbas, tam jis ir sekasi	Visą dėmesį skirti pavaldiniams	Suprasti, būti suprastam ir kantrybės
Asmenybė, į kurią norėtumėte lygiuotis	Gen. ltn. Haroldas Gregory'as Moore'as	Neišskiriu nieko	Plk. ltn. Remigijus Baltrėnas
Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti	Druskininkų SPA	Skatinčiau pažinti visas Lietuvos kerteles	Trakų istorinis nacionalinis parkas
Jeigu galėtumėte turėti gyvūną, kokį pasirinktumėte?	Kaukazo aviganį	Lūšį	Vorą
Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?	Septintoje klasėje – ekskursijoje po LKA	Vidurinėje mokykloje	Dar vidurinėje mokykloje
Mėgstamiausias aktorius	Jackie Chanas	Jimas Carrey	Jasonas Stathamas
Įsivaizduokite, kad dalyvaujete „Talentų šou“. Kokį numerį atliktumėte?	Pagročiau gitara ir padainuočiau	Neturiu išskirtinio talento	Vaidinčiau, nes to daryti nemoku
Ką labiausiai norėtumėte turėti, ko dar neturite?	Naujos E klasės „Mercedes-Benz“	Automobilį „Pobeda“	Patenkintas tuo, ką turiu dabar, o visa kita ateis savaime, įdėjus truputį pastangų
Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Jūsų pirmasis įsakymas	Užsakyti elektrocheminių ginklų valymo sistemų	Akademija – kariūnams!	Lapkričio 23 d. visai Karo akademijai paskelbti laisvadienį
Mėgstamiausia vieta Akademijoje	Pirtis	Bokso salė	Mano kambarys

Atsiprašome krn. Rimgaudo Kutkaičio už netiksliai pateiktus atsakymus žurnale „Kariūnas“ (2010 m. Nr. 3 (106))

Narkūnų piliakalnis. 2004 m. G. Zabelos nuotrauka

Kai sužvanga pirmieji metaliniai ginklai

Dr. Manvydas VITKŪNAS

Tęsinys. Pradžia ankstesniame KARIŪNO numeryje (2010 m. 3(106))

Metalų amžius – be metalinių ginklų

Metalinių ginklų atsiradimas turėjo kokybiškai paveikti karybos raidą. Tačiau ar taip išties įvyko? Ginkluotės tipai nuo pat paleolito nuosekliai tobulėjo. Tačiau naujų ginklų atsiradavo retai, dažniausiai tai buvo importiniai arba naujų gyventojų atsinešti dirbiniai. Pasirodę metaliniai dirbiniai, ypač ginklai, karyboje buvo svarbi naujiena, tačiau vargu ar jie padarė didesnę įtaką karybos procesams. Ypač krinta į akis tai, kad metalinių ginklų pirmiausia randama pajūrio zonoje, o žemyninėje dabartinės Lietuvos dalyje, buvusiame brūkšniuotosios keramikos kultūros areale, metalinių radinių pasitaiko itin retai. Kaip liudija dirbinių, rastų rytinėje Lietuvos dalyje ir datuojamų I tūkst. pr. Kr., analizė, metaliniai dirbiniai tesudaro apie 2,4 proc. (!) visų tyrimų metu aptiktų radinių. Tai – keli įmoviniai kirviai, papuošalai ir jų nuolaužos.

Bronzos ir ankstyvajame geležies amžiuje Vidurio, juo labiau Pietų ir Vakarų Europos, gyventojai įvaldė bronzos, o vėliau ir geležies gavybos, metalinių dirbinių gamybos technologijas. Lietuvos teritorijoje matome tokios gamybos užuomazgų (pvz., Narkūnų piliakalnyje rasta įmovinių kovos kirvių liejimo formų), tačiau jos gana greitai nutrūksta.

Ankstyvajame geležies amžiuje, tuo metu, kai Vidurio ir Vakarų Europoje, Skandinavijoje gyvenę žmonės jau gamino geležinius ginklus, baltai turėjo tik labai nedaug tokių įvežtinių ginklų. Negana to, šiuo laikotarpiu aiškiai sumažėjo ir bronzinių ginklų, baltų žemėse plitusių bronzos amžiuje. Ginkluotės arsenale ir toliau vyravo kauliniai ir akmeniniai ginklai. Aptariamojo laikotarpio pabaigoje, ankstyvajame geležies amžiuje, absoliuti dauguma ginklų baltų areale buvo pagaminti ne iš metalo. Visame Rytų Baltijos regione ankstyvajame geležies

amžiuje bronzos importas smarkiai sumažėjo. Bronza daugiausia buvo sutelkta Sembos pusiasalyje ir Vakarų baltų pilkapių kultūros areale. Jos naudojimo lygį atskiruose baltiškuose regionuose aiškiai iliustruoja bronzinių radinių disproporcijos: Rytų Lietuvoje, brūkšniuotosios keramikos kultūros areale, bronzinių dirbinių aptikta atitinkamai 21 kartą mažiau nei pajūryje, Vakarų baltų pilkapių kultūros areale. Bronzinių ginklų labiau nuo jūros nutolusiose žemėse randama itin nedaug. Taigi akivaizdu, kad ankstyvajame geležies amžiuje bronziniai ginklai kur kas labiau buvo paplitę pajūrio zonoje nei žemyninėje baltų arealo dalyje.

Gali būti, kad bronzos reikšmė Centrinėje Europoje sumenko ir dėl to, kad čia plačiai buvo naudojama geležis. Vidurio ir Vakarų Europos gentys įžengė į brandų geležies amžių, o Rytų Baltijos regiono žmonės gerokai atsiliko nuo šio didžiąją Europos dalį apėmusio proceso – jie pamažu pradėjo susipažinti su

geležimi tik paskutiniais amžiais prieš Kristų. Dar viena priežastis – gerokai sumažėjusi gintaro paklausa Vidurio ir Pietų Europoje. Rytiniame Baltijos regione bronzinių ginklų neišstūmė geležiniai, nes pastarieji tada buvo ypač reti. Atvirkiščiai, sumažėjus bronzinių dirbinių, metalinių ginklų „spragą“ užpildė akmeniniai kirviai bei ietigaliai ir strėlių antgaliai iš kaulo ir rago. Tik pirmaisiais amžiais po Kristaus, jau senajame geležies amžiuje, Lietuvos teritorijoje vyravo juodoji metalurgija, geležinių dirbinių (tarp jų ir ginklų) gamyba. Taigi, galima sakyti, jog paskutiniais amžiais prieš Kristų dabartinės Lietuvos gyventojai savo technologijų pažangą kurį laiką buvo tarsi pristabdę – trumpam „grįžę“ į akmens amžių.

Piliakalniai – „nesupilti kepurėmis“

Ankstyvuojū metalų laikotarpiu Lietuvoje pradėti rengti pirmieji piliakalniai – dirbtiniai įtvirtinimai natūraliai gamtos apsaugotose vietose (dažniausiai kalvose, kranto kyšuliuose). Anot archeologų Zenono Baubonio ir Gintauto Zabielos, „Lietuvos piliakalnių atsiradimą šiek tiek veikė skitų ir keltų įtvirtinimų raida. Kadangi abi tautos su Lietuvos teritorijoje gyvenusiomis gentimis nesiribojo, jų kultūrinė įtaka persidavė per tarpininkus“. I tūkst. pr. Kr. Lietuvoje jau buvo įtvirtinimų, kuriuos galima laikyti ankstyviausiais piliakalniais. Išsiskiria du jų regionai – Vakarų ir Rytų Lietuva. Rytų Lietuvoje piliakalniai įrengti kai kurių kalvų viršūnėse. Šių piliakalnių forma kiek įmanoma pritaikyta prie vietos reljefo.

Žmogaus rankų paliesti tik piliakalnio aikštelės pakraščiai, kur suformuotas plokštesnis

kraštas ir 1–2 m aukštyje statesnis šlaitas, ant šlaito ribos buvo įrengiamos medinės, neretai dvigubos, tvoros. Pačioje aikštelėje stovėjo padrikai išdėstyti pastatai. Čia gyveno nedidelės bendruomenės, kurias sudarė vos kelios šeimos, tad tokių piliakalnių aikštelių skersmuo paprastai nebuvo didesnis kaip 30 m. Ankstyviausi piliakalniai Lietuvos teritorijoje įrengti Rytų Lietuvoje, brūkšniuotosios keramikos kultūros areale.

Kaip klasikinis ankstyvojo piliakalnio pavyzdys pateikiamas Narkūnų piliakalnis (Utenos r.).

Iš pradžių tai buvo neįtvirtinta gyvenvietė. II tūkst. pr. Kr. pabaigoje kalvoje apsigyveno pirmieji gyventojai. Ilgainiui jų skaičius išaugo, todėl pradėti apgyvendinti vis didesni piliakalnio aikštelės plotai. I tūkst. pr. Kr. pirmojoje pusėje pastatų atsiranda ir piliakalnio aikštelės viduryje, o pati gyvenvietė pradedama stiprinti dirbtinėmis kliūtimis. Iš to laikotarpio yra likusių vertikalių kuolų, sujungtų šakomis, apdrėbtomis moliu, ir sutvirtintų akmenimis, pėdsakų. Rengiant pirmuosius įtvirtinimus buvo pastatytos dvi 8–18 cm skersmens stulpų tvoros. 6–12 cm tarpai tarp stulpų užpildyti supintomis šakomis. Tarp tvorų susidaręs iki pusės metro pločio tarpas veikiausiai buvo užpildytas žemėmis, medžiais. Ankstyvajame geležies amžiuje atsirado įtvirtinimų iš žemių – nesaugiausioje šiaurinėje kalvos pusėje buvo iškastas gynybinis griovys ir įrengtas pylimas. Kai kuriuose piliakalniuose aptinkama ir molio tinko likučių, leidžiančių manyti, jog iš vertikalių stulpų suformuotos ir iš šakų supintos tvoros buvo apdrėbtos moliu. Tokia siena ne tik atliko gynybinę funkciją, bet ir saugojo kalvoje esančią gyvenvietę nuo vėjo, laukinių žvėrių.

Kita ankstyvųjų piliakalnių

grupė susiformavo Vakarų Lietuvoje. Šio regiono ankstyvieji piliakalniai kol kas ištirti mažiau nei Rytų Lietuvos. Tačiau, be piliakalnių, Vakarų Lietuvoje ankstyvuojū metalų laikotarpiu buvo rengiami ir kito tipo įtvirtinimai – sukraunami iš akmenų beveik lygioje vietoje. Juos veikiausiai statė bendruomenės, gyvenusios lygumose ir dėl atitinkamų gamtinių sąlygų negalėjusios įrengti piliakalnio natūralioje kalvoje. Tokių įtvirtinimų analogų yra ir kitose Baltijos jūros regiono šalyse.

Įtvirtinant piliakalnį buvo atliekami šie darbai: suformuojama gana aiškias ribas turinti piliakalnio aikštelė; sutvirtinami (dažnai akmenimis ir moliu) jos pakraščiai; statinami nuolaidesni šlaitai; įrengiami grioviai ir pylimai; statomi papildomi įtvirtinimai (gynybinės sienos, bokštai ir t. t.). Stulpavietės, į kurias buvo įleidžiami vertikalūs statinių rąstai, neretai taip pat buvo sutvirtinamos akmenimis.

Labiausiai tvirtinti nuolaidžiausi piliakalnio šlaitai, tos vietos, kur piliakalnis pereina į gretimas aukštumas ar lygumas ir buvo lengviau prieinamas priešams. Čia buvo įrengiami papildomi grioviai ir pylimai su gynybinėmis sienelėmis – aštriakuolių tvoromis, kliudančiomis priešui priėti prie pagrindinių įtvirtinimų. Taigi piliakalnių įrengimas ir statyba buvo ne milžinų, kaip dažnai pasakojama legendose, o labai sutelkto, sunkaus, planingo mūsų protėvių darbo rezultatas. Spėjama, kad jau ankstyvojo metalų laikotarpio piliakalniuose būta ir bokštų, kurie veikiausiai visų pirma atliko stebėjimo punktų funkciją.

Gynybiniai įtvirtinimai kas kart buvo sugriaunami, vėl atstatomi, tobulinami. Be piliakalnių, ankstyvojo geležies

amžiaus baltų gentims būdingas dar vienas apsaugotų gyvenviečių tipas – gyvenvietės ant vandens. Mūsų regione iki šiol plačiausiai žinomas tokio tipo objektas – Ožyšo gyvenvietė Mozūrijos ežerų regione Lenkijoje.

Ežero seklumoje netoli kranto iš rąstų keliais aukštais buvo sukvojama konstrukcija ir sutvirtinama į ežero dugną sukaltais ažuoliniais poliais – taip atsiradavo savotiška medinė sala, kurią juosė statmenų rąstelių siena. Su krantu šią dirbtinę salą jungė tiltas. Saloje, užimančioje 2–3 arų plotą, stovėjo keli stulpinės konstrukcijos pastatai.

Didžiulėmis pastangomis, naudojant milžiniškas darbo sąnaudas įrengta sala saugojo gyventojus nuo svetimų žmonių ir žvėrių. Tačiau jos privalumai, atrodo, išnykdavo spustelėjus dideliems šalčiams ir ežerui užšalus, todėl gynybinis tokių statinių veiksmingumas iki šiol lieka ne visai aiškus.

Labai įdomūs radiniai ir iš

Luokesų ežero (Molėtų r.), kur grupė Lietuvos archeologų prieš keletą metų aptiko dviejų polinių gyvenviečių pėdsakų. Pirmoji aptikta šiaurinėje ežero dalyje. Iš polių išdėstymo matyti, kad gyvenvietė pusapvalio plano. Centrinėje 30x35 m jos dalyje būta gyvenamųjų būstų. Manoma, kad gyvenamąjį kompleksą galėjo sudaryti iki dešimties pastatų. Gyvenvietę juosė į ežero dugną sukaltų polių dveilė tvora. Tokia tvora galėjo gerokai padidinti gyvenvietės gynybines galimybes ne tik vasarą, bet ir ežerui užšalus.

Luokesų gyvenvietė datuojama II tūkst. pr. Kr. pabaiga arba vėlyvojo bronzos amžiaus pabaiga – ankstyvojo geležies amžiaus pradžia. Polinių gyvenviečių tyrimai Lietuvoje dar tik pradedami.

Be gyvenviečių piliakalniuose ir ant vandens, būta ir neįtvirtintų atvirųjų gyvenviečių. Tačiau ankstyvojo metalų laikotarpio antroje pusėje išryškėjęs poreikis savo būstus dar labiau apsaugoti, pasunkinti

priėjimą prie jų svetimiesiems rodo, kad tarp atskirų bendruomenių didėjo įtampa. Tai, kad įtvirtinimai statyti ne tik atskirų etnokultūrinių grupių gyvenamų teritorijų pakraščiuose, bet ir gilumoje, liudija buvus konfliktų tarp atskirų tos pačios etninės priklausomybės bendruomenių. Šios bendruomenės siekė apsaugoti ne tik nuo svetimųjų, bet ir nuo artimiausių, pagal kilmę ir kalbą giminingų kaimynų užmačių.

Fortifikacijos atsiradimas ir greita plėtra baltų žemėse rodo, kad daugėjo grobiamųjų antpuolių, kurių tikslas buvo prisiplėšti kitos bendruomenės turto. Tai neatsiejamai susiję su gamybinio ūkio raida ir bendruomenių konkurencija dėl gamybos išteklių ir galutinės produkcijos valdymo. O stiprėjanti ir turtėjanti visuomenė darėsi vis karingesnė.

Baltų ekonomikos, fortifikacijos ir karybos laimėjimai išryškėjo senajame (I–IV a.) akmens amžiuje. Bet apie tai kituose KARIŪNO numeriuose.

S V E I K I N A M E

APGINTA PIRMOJI MOKSLŲ DAKTARO DISERTACIJA KARO PEDAGOGIKOS TEMA

*Iš kairės: prof. O. Tijūnelienė,
prof. M. Barkauskaitė,
dr. R. Kazlauskaitė-Merkelienė
Autorės nuotrauka*

LKA Humanitarinių mokslų katedros vedėja Rolanda Kazlauskaitė-Merkelienė 2010 m. lapkričio 12 d. eksternu apgynė edukologijos mokslų daktaro disertaciją

tema „Lietuvos karininkų pasirengimo karių pilietiniam ugdymui 1919–1940 m. ir 1992–2009 m. raiška ir pokyčiai“. Mokslinio darbo vadovė – prof. habil. dr. M. Barkauskaitė (VPU). Disertacija apginta Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinių mokslų taryboje (pirmininkas – prof. habil. dr. R. Želvys, nariai: prof. habil. dr. E. Martišauskienė (VPU), prof. habil. dr. V. Gudonis (Šiaulių universitetas), prof. habil. dr. A. Makštutis (LKA), prof. dr. P. Pečiuliauskienė (VPU). Disertantei oponavo prof. habil. dr. O. Tijūnelienė (Klaipėdos universitetas) ir prof. dr. I. Zaleckienė (VPU).

Vienbalsiu VPU Socialinių mokslų tarybos narių sprendimu R. Kazlauskaitė-Markelienėi buvo suteiktas socialinių mokslų daktaro laipsnis. Pažymėtina, kad R. Kazlauskaitės-Markelienės darbas „Lietuvos karininkų pasirengimo karių pilietiniam ugdymui 1919–1940 m. ir 1992–2009 m. raiška ir pokyčiai“ – pirmoji Lietuvoje daktaro disertacija karo pedagogikos tema.

Akademijos bendruomenė nuoširdžiai sveikina daktarę R. Kazlauskaitė-Markelienę ir linki Jai naujų idėjų, kūrybinės sėkmės ateities mokslo darbe.

doc. dr. Audronė PETRAUSKAITĖ

BERETTA ARX160

Psk. Sergejus KORKINAS

2009 m. Italijos kariuomenė savo ginkluotės arsenalą papildė nauja ginklų sistema „Beretta ARX160“. Ją sudaro automatinis šautuvas ARX160 ir 40 mm kalibro povamzdis granatsvaidis GLX160. Sistemą pagamino ginklų gamybos bendrovė „Beretta“ (*Fabbrica d'Armi Pietro Beretta*). Automatinis šautuvas ARX160 pakeis jau techniškai pasenusį automatinį šautuvą „Beretta 70/90“, kuris naudojamas kaip etatinis Italijos kariuomenės ginklas nuo 1980 m.

„Beretta ARX160“ – tai 5,56 mm kalibro automatinis šautuvas. Jo veikimas pagrįstas dujų srauto energijos išskaidymo, esant trumpai dujų stūmoklio eigai, principu. Dujų vamzdelis įtaisytas virš vamzdžio. Iš šautuvo galima šaudyti pavieniais šūviais ir automatine ugnimi. Reikia pabrėžti, kad ARX160 – universalus automatinis šautuvas, tinkantis tiek dešiniarankiams, tiek kairiarankiams dėl galimybės pasirinkti tūtų išmetimo kryptį (jos gali būti išmetamos ir į dešinę, ir į kairę) ir įrengti užtaisymo rankenėlę bei dubliuotą saugiklį-keitiklį abiejose ginklo pusėse. Šautuvas turi tris dėtuves – ekstraktorius: du įtaisyti abiejose ginklo pusėse prie dėtuvės prijungimo angos ir vienas – prie nuleistuko skliautelio. Dėtuvė atitinka M16/M4 STANAG NATO standartus.

Ginklo korpusas, pagamintas naudojant šiuolaikiškas technologijas iš smūgiams atsparaus polimero, sudarytas iš dviejų dalių – viršutinio ir apatinio modulių. Moduliai tarpusavyje sujungti keliais kaiščiais. Dėl to nesunku ginklą išardyti ir surinkti. Apatinį modulį sudaro dėtuvės prijungimo anga, nuleistuko skliautelis ir pistoletinė rankena. Modulio viduje yra uokšas, kuriame įrengtas paleidžiamasis-smogiamasis mechanizmas. Viršutinį modulį sudaro viršutinis uokšas, buožė, vamzdis, spynos rėmas ir spyna. Buožė sulenkiamą į dešinę pusę. Jos ilgis reguliuojamas teleskopiniu mechanizmu, nustatomu į keturias padėtis. Vamzdis tvirtinamas prie viršutinio modulio fiksatoriumi, kuris leidžia jį pakeisti per kelias sekundes nenaudojant papildomų įrankių. Gaminami dviejų tipų vamzdžiai – 406 mm (16“) ir 304 mm (12“) ilgio. Prie ginklo korpuso ir abiejose apšoto lovelio pusėse įtaisomas „Picatinny rail“ tipo laikiklis, prie kurio galima pritvirtinti keletą aksesuarų (prožektorius, taikinio žymėjimo, optinius ir naktinio matymo prietaisus ir t. t.), o prie

ginklo vamzdžio – duslintuvą ir durklą-peilį.

Į „Beretta ARX160“ ginklo sistemą įeina 40 mm povamzdis granatsvaidis GLX160. Jis tvirtinamas prie vamzdžio apačioje. Kartais vartojami neoficialūs pavadinimai – „ARX160 Standart“ ir „ARX160 Carbine“: vienintelis šių modifikacijų ginklų skirtumas – vamzdžio ilgis (atitinkamai 16“ ir 12“). Gamintojai pareiškė, kad gali keisti ginklo kalibrą (keisdami vamzdį, dėtuvę ir spynos mechanizmą) 5,56x45 mm į 5,45x39 mm.

Techniniai ir taktiniai „Beretta ARX160“ duomenys

Kalibras, mm	5,56
Šovinio tipas	5,56x45 NATO (223 Rem)
Ilgis su visiškai išstumta buožė, mm	920
Vamzdžio ilgis, mm	406
Masė be šovinių, kg	3,1
Greitašauda, šūv./min.	700
Veiksmingo šaudymo nuotolis, m	400
Dėtuvės talpa, šov.	30

► Pirmoje eilėje: (iš kairės)
M. Švedarauškas,
treneris M. Leškys,
A. Navasaitis, G. Bajarūnas,
D. Razmolovas.
Antroje eilėje: (iš kairės)
L. Skrebė,
M. Rutkauskas,
M. Lobinas, V. Šaučūnas

Medalių skambesys svarsčių kilnojimo čempionatuose

Krn. Mindaugas LOBINAS

Niekada Karo akademijoje netrūko stiprių, vikrių, greitų, ištvermingų jaunuolių, kurie savo jaunystės karštį ir kunkuliuojančią energiją gindami savosios Alma Mater garbę išlie-davo ne tik žaidimų aikštelėse, bėgimo takeliuose, galynėdamiesi ant imtynių kilimo arba tatamio, bet ir įvairaus rango varžybose kilnodami svarsčius ir štangą, dalyvaudami jėgos trikovės pirmenybėse. Šiame numeryje pristatome LKA svarsčių kilnojimo rinktinę.

Ką reikėtų žinoti apie svarsčių kilnojimo sportą? Svarstis – kilnojamas didelis metalinis rutulys su rankena jėgai ugdyti ir raumenims lavinti. Sportiniai svarsčiai dažniausiai būna dviejų rūšių – vientisas iš metalo išlietas rutulys arba surenkamasis svarstis (pastarasis varžybose nenaudojamas). Vientiso metalo svarsčiai yra nuo 20 iki 30 cm skersmens ir sveria 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40, 48 arba 56 kg. Varžybose daž-

niausiai naudojami 16, 24 ir 32 kg svarsčiai, kartais 40 kg. 16 kgsvarstis tradiciškai vadinamas vienpūde arba vienpūdžiu, o 32 kg – dvipūde arba dvipūdžiu. Vienas pūdas – 16 kg. Priešingai nei sporto salėje esančiais treniruokliais, su svarsčiu galima lavinti ne atskirą raumenų grupę, o kelias jų grupes. Be to, pratimai su svarsčiu gerina kūno laikyseną. Svarsčiai ypač mėgiami koviniame sporte, nes šios sporto šakos atstovai, kilnodami svarsčius, gali lavinti ne tik raumenų jėgą, bet ir viso kūno pusiausvyrą, ištvermę.

Svarsčių kilnojimo sportas tarp kariūnų ir karininkų buvo populiarus visada. 1996 m. Lietuvos karo akademijos svarsčių kilnojimo komanda, vadovaujama trenerio Mečislavo Leškio, Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų čempionate iškovojo III vietą, o asmeninėje įskaitoje – individualiai – tris medalius: N. Juozapavičius (svorio kategorija iki 65 kg) – aukso,

A. Džiaugys (iki 75 kg) ir G. Dvilaitis (iki 80 kg) – bronzos. 1999, 2001 ir 2003 metais mūsų rinktinė buvo pirma. 2001, 2006 ir 2007 m. tapo Lietuvos aukštųjų mokyklų čempione. Lietuvos čempionate ji dalyvavo 2006 ir 2008 m. ir užėmė antrąsias vietas. Kpt. M. Albrechtas ir lt. G. Pargaliauskas tapo Lietuvos čempionais.

2006 m. LKA sportininkai, dalyvaudami Lietuvos svarsčių kilnojimo čempionate Panevėžyje, taip pat pasirodė ganėtinai šauniai. Komanda, kovodama pakiliai ir vieningai, iškovojo aukštą II vietą. 2007 m. Rygoje vykusiose SELL studentų žaidynėse D. Rubliauskas ir G. Čiuoderis iškovojo sidabro, o D. Žibalis ir S. Paulauskas – bronzos medalius.

Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų asmeninių varžybų čempionais yra tapę N. Juozapavičius, J. Džuplijus, M. Siniauskas, M. Jakštas, E. Mackevičius, M. Šneideris, D. Rubliauskas,

G. Čiuoderis, D. Razmolovas, P. Barkauskas, S. Pargaliauskas, daugkartiniais prizinininkais – T. Godliauskas, I. Morkevičius, G. Dvilaitis, A. Džiaugys, D. Miņeika, J. Gričius, D. Ulozas, E. Vasiliauskas, M. Švedaraukas, E. Ringys, M. Pavliukevičius, V. Buivydas ir R. Vindašius.

1997, 1998, 1999, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2008, 2009 ir 2010 metais LKA rinktinė Lietuvos kariuomenės čempionatuose iškovojo antrąsias vietas.

LKA svarsčių kilnojimo komanda dalyvavo visuose krašto apsaugos sistemos čempionatuose. Asmeninių varžybų čempionais tapo I. Morkevičius, E. Mackevičius, J. Džuplijus, M. Siniauskas, M. Šneideris, D. Rubliauskas, D. Razmolovas, M. Švedaraukas, prizinininkais – D. Ulozas, E. Vasiliauskas, P. Barkauskas, P. Naktinskas, Č. Bogdanas, Ž. Zakaraukas, S. Paulauskas, J. Gričius, M. Rutkauskas, V. Šaučūnas.

Šiais metais Lietuvos kariuomenės svarsčių kilnojimo čempionatas vyko Pajstryje (Panevėžio r.). Dėl nugalėtojų taurės ir medalių varžėsi vienuolika komandų. Varžybų nugalėtojai paaikšėjo po atkaklios kovos. Bendroje komandinėje įskaitoje I vietą iškovojo Krašto apsaugos savanorių pajėgų (KASP) Vyčio apygardos 5-osios rinktinės komanda, II – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos komanda, III – Karaliaus Mindaugo mechanizuotojo pėstininkų bataliono komanda.

Trenerio Mečislavo Leškio vadovaujamą kariūnų komandą sudarė: Martynas Rutkauskas (II vieta), Vidmantas Šaučūnas (IV vieta), Algirdas Navasaitis (II vieta), Laimonas Skrebė (II vieta), Mantas Švedaraukas (II vieta), Donatas Razmolovas (II vieta), Mindaugas Lobinas (III vieta) ir Gražvydas Bajarūnas (V vieta).

Lietuvos aukštųjų mokyklų

čempionate ta pati kariūnų komanda vėl iškovojo II vietą, bet šį kartą prizinininkais tapo tik du kariūnai – Donatas Razmolovas (I vieta) ir Vidmantas Šaučūnas (II vieta).

Lietuvos jaunimo svarsčių kilnojimo čempionate 2010 m. balandžio 24 d. kariūnų komanda užėmė II vietą. Ją sudarė Mantas Švedaraukas (II vieta), Donatas Razmolovas (II vieta), Mindaugas Lobinas (II vieta), Gražvydas Bajarūnas, Vytautas Višniauskas, Vitalijus Kričena ir Mindaugas Žiogas.

Svarsčių kilnojimo sportas kultivuojamas ne tik Karo akademijoje, kariniuose daliniuose, įvairiose organizacijose. Šia vyriška sporto šaka labai domisi aukštųjų mokyklų, kolegijų studentai, vidurinių mokyklų moksleiviai. Todėl neatsitiktinai Lietuvos studentų sporto asociacijos ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos iniciatyva ši jėgos sporto šaka yra įtraukta į Lietuvos aukštųjų mokyklų čempionatų ir vidurinių mokyklų kūno kultūros mokymo programas.

Žinoma, šiandien sportuoti pradeda vis jaunesni žmonės. Yra nemažai sporto šakų, kuriose, norint pasiekti geresnių rezultatų, pradėti sportuoti 16–17 metų neperspektyvu, todėl kai kurios varžybos pasidaro tiesiog „vaikiškos“. Bet tik ne svarsčių kilnojimo.

Svarsčių kilnojimo sporte jėga ir ištvermė – pagrindinės ugdytinės savybės, jos sudaro galingą vienovę – jėgos ištvermę. Tačiau negalima sumenkinti ir kitų fizinių duomenų: lankstumo, koordinacijos, greičio, – kurie lavinami svarsčių kilnojimo treniruotėse. Bet svarstininkams šios fizinės savybės nėra tokios svarbios kaip gimnastams, čiuožėjams ar akrobatams. Įrodyta, kad jėgą ir ištvermę galima ugdyti gana

ilgai, nepaisant amžiaus. Matyt, ir dėl to šis jėgos sportas yra patrauklus ir daugelio mėgstamas.

P. S. Tikėkimės, kad mūsų rinktinės talentingiems stipruoliams bus sudarytos sąlygos tinkamai dalyvauti įvairaus lygio svarsčių kilnojimo varžybose ir garsinti ne tik Akademijos, bet ir Lietuvos kariuomenės vardą. Tad palinkėsime jiems sėkmės!

Straipsnio autoriaus nuotraukos

Pageidavimų koncerto rengėjai gavo tokį užsakymas: „Rašo jums N kuopos kariai. Mūsų taktikos karininkas labai nekenčia Cicino dainų. Jis sakė, jei dar kartą išgirs ji dainuojanti jūsų programoje, – nusišaus. Prašome mūsų karininkui atlikti Cicino dainas „Gimtadienis“, „Neliesk mano damos“ ir kontrolinę – „Karmen“.

ĮSIVERŽĖ KARYS PAS KUOPOS VADA IR SAKO:

- TAVĖS ŽMONA APLANKYTI ATVAŽIAVO.KUOPOS VADAS:
- NE „TAVĖS“, O „JŪSŲ“...
- NE, VADE, MUS VAKAR JAU APLANKĖ, O ŠIANDIEN – TAVE...

Kariūnai! Miegokite greičiau! Pažadinsiu po penkių minučių!

KADANGI IŠMINUOTOJŲ KASTUVĖLIŲ NETURIM E, KASIM E APKASUS TEORIŠKAI.

O jūs verčiau patylėtumėte, kariūne! Jums ant ausų makaronai dar neišdžiūvo.

IŠGIRDUS PATRULIO ŠUNS LOJIMA, TOLIAU PERDUOTI SIGNALĄ – GARSIAI, GREITAI IR BE IŠKRAIPYMŲ.

Kiek kartų reikia tau kartoti – ne kontrolinis šūvis, o išpėjamas!

BUDĖTOJAS KARIŪNUI:

- AŠ JUS PRIVERSIU ATIDUOTI PAGARBĄ KIEKVIENAM STULPUI, PRADEDANT MANIMI!

KUR BUVOTE? TUALETE? JŪS DAR Į TEATRĄ NUEITUMĖTE!

Kariūne, aš jus pažinau. Kas jūs toks?

O JEI SUNKU, TADA REIKIA SUGNIAUŽTI DANTIS...

Egzamino metu jūs visi pereisite per tankų valymo filtrą... tai yra per mane.

PO KOMANDOS „LAISVAI!“ ATPALAI- DUOJAMA NE DEŠINĖ IR NE KOKIA NORS KITA, O KAIRĖ KOJA!

Taktikos karininkas – tai kariūnu sielu ginekologas!

SERŽANTE! IŠDUOKITE KARIŪNAMS ŠOVINTUS! GRYNAIS!

- Tamsta viršila, galima pažiūrėti televizorių?
- Žiūrėkite, tik nejunkite.

VISKAS JŪSŲ LABUI, KARIŪNAI: KUO GREIČIAU NUKASITE SNIEGĄ ČIA, TUO GREIČIAU EISITE KASTI KITUR...

Jei vadas įsakė stovėti ramiai, vadinasi, stovėti ramiai – toks gamtos dėsnis.

DALINIO BUDĖTOJAS:

- KARY! BATAI – TAI JŪSŲ VEIDAS!

Kariūne, kaip jūs atrodote? Prieš jus visas majoras stovi.

TAKTIKOS KARININKAS:

- VISI KAIP VIENAS Į KROŠĄ! NĖGALI BĖGTI – ŠLIAUŽK, BET VIS TĖK EIK.

Jūs galvojate, jei aš profesorius, – tai nieko nesuprantu?

JŪS MANOTE, KAD VISI KVAILIAI, O AŠ VIENAS PROTINGAS?

DĖSTYTOJO A. PINCEVIČIAUS MINTYS, ĮSIDĖMĖTOS PER PASKAITAS:

Kariūnėms:

– Na, padariau klaidą rašydama, ir kas? Jūs vyrai dar ir ne taip apgaus...

Žmonės ilgai gyvendavo savo trumpą gyvenimą...

Jei šokančią baleriną norėtum pastumti, reikėtų stipriai stumti! Tai sukimosi momentas.

Prieš atostogas:
– Ruošiatės atsipalaiduoti ir išeit iš proto?

Suklydęs rašydama lentoje:
– Ranka parašė – aš nekaltas.

Firma (katedra) linki jums visokeriopos sėkmės!

Pirmadienį:
– Jūs reanimuojatės kaip po klinikinės mirties...

Ar mašina įvažiuoja į tave, ar tu atsitrenki į medį – tai yra tas pats.

Na, aš galvoju, jūs greitai išmoksit to tauraus pasiknisiimo meno...

Po pertraukos rūkoriaus:
– Na, ir kaip žolytė?

Kad bananas ikrustu į gerklę, mūsų platumose pasitaiko labai retai...

Vaikystėje turėjome geležinius žaislus, ir vitaminų trūko, todėl esame labai pikti.

Spalis 5–9 d. Akademijoje lankėsi Danijos karališkosios karo akademijos kariūnų delegacija. Svečiai susipažino su Kariūnų bataliono vidaus tvarka, susitiko su Kariūnų tarybos ir Kariūnų garbės teismo nariais, dalyvavo I kurso priesaikos ceremonijoje.

Spalis 12 d. I kurso kariūnams buvo surengtas susitikimas su Lietuvos kariuomenės vadu gen. mjr. Arvydu Pociumi. Tokie jau tradiciniais tapę susitikimai – sudedamoji Lyderio ugdymo programos, kurioje numatytas pokalbių su išskirtiniais asmenybėmis ciklas, dalis.

Spalis 15–17 d. Karo istorijos centro docentas dr. Romas Batūra dalyvavo JAV lietuvių išeivijos centre Čikagoje Balzeko lietuvių kultūros muziejaus organizuotoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje – skaitė paskaitą „Lietuvos 250 m. gynybinis karas su Kryžiuočių ordinu ir Žalgirio mūšis kovos su totorių Aukso orda kontekste“.

Spalis 20 d. Akademijos ramovėje tapytojas Gerdenis Grickevičius pristatė parodą „Partizanų portretai“. Dailininkas į tautos didvyres pažvelgė kitaip – jas norėjo matyti gyvas, linksmas, o jų kilniam tikslui skirto gyvenimo epizodus nutapyti ryškioomis spalvomis ir išraiškingais potėpiais.

Spalis 20–22 d. Plk. G. Bagdonas ir mjr. R. Adomavičius dalyvavo Europos šalių karo akademijų viršininkų seminare, kuriame buvo aptarti būsimųjų karininkų atrankos klausimai, svarstyta, kaip pritraukti ir išlaikyti geriausius kandidatus, kaip sudaryti jiems kuo palankesnes mokymosi ir karjeros sąlygas.

Spalis 27 d. Akademijoje lankėsi Baltarusijos gynybos ministerijos delegacija. Ministras gen. lt. Jurijus Zhadobinas (*Jurij Zhadobin*) LKA bendruomenei perskaitė paskaitą „Baltarusijos Respublikos ginkluotosios pajėgos: istorija ir dabarties realijos“.

Spalis 27–lapkričio 3 d. Akademijos štabo pirmojo aukšto fojė veikė Akademijos darbuotojų Rasos Šarakauskienės, Linos Andrulės ir Ievos Nagevičiūtės rankdarbių paroda (dekupažas, ranka siuvinėti paveikslai, tapyba ant šilko).

Spalis 28 d. Algirdo MPB vyko kasmetis Lietuvos kariuomenės kovinės savigynos čempionatas. Akademijos rinktinė, vadovaujama trenerio V. Kušelevičiaus, apgynė nugalėtojos vardą ir iškovojė čempionų taure, kurią laimi jau kelinti metai iš eilės.

Lapkričio 9 d. Akademijoje lankėsi Lietuvos kariuomenės ordinaras vyskupas Gintaras Grušas. Vyskupas skaitė paskaitą kariūnams, susitiko su Akademijos bendruomene, lankėsi jos padaliniuose, aukojo šv. Mišias Šv. Anzelmo koplyčioje.

Lapkričio 24 d. Akademijoje minint Lietuvos kariuomenės dieną vyko Lietuvos žmonių su negalia sąjungos ir LKA meno kolektyvų bendras nuoširdus kultūros renginys, kurio metu buvo skaitomos neįgalių poetų eilės. Šventės organizatoriai norėjo parodyti, kad neįgalūs žmonės savo dvasia yra lygiai tokie pat stiprūs ir pilietiški, kaip ir aktyvioji visuomenės dalis, o jų darbai ir pastangos nusipelnė mūsų įvertinimo ir pagarbos.

Lapkričio 27 d. Akademijoje vyko Atvirų durų diena. Jaunuoliai ir jaunuolės turėjo galimybę susipažinti su būsimų kariūnų atranka, studijomis, mokymosi ir gyvenimo sąlygomis, karjeros perspektyvomis, pabendrauti su kariūnais ir iš pirmų lūpų sužinoti jų nuomonę apie studijas Akademijoje.

Lapkričio 29 d. Vytauto Didžiojo karo muziejuje vyko Žiemos karo 70-osioms metinėms paminėti skirta konferencija. Jos dalyviai galėjo ne tik įvertinti šio karo svarbą, bet ir daugiau sužinoti bei padiskutuoti tiek apie suomių tautą, kurią karo metu palaikė ir lietuviai, tiek apie savo tautiečius, kurie kovojo su sovietiniu totalitarizmu. Konferencijoje buvo perskaityti ir LKA atstovų mjr. G. Jakščio ir dr. M. Vitkūno, kariūnų T. Mogodios, E. Barzdžio, R. Fiodorovo, T. Kazlausko, M. Ramanausko ir P. Vosylius pranešimai.

Lapkričio 29 d. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute vyko konferencija, skirta Napoleono didžiosios armijos karių palaikų perlaidojimo ceremonijai. Joje dalyvavo ir Akademijos dėstytojai, karininkai, kariūnai.

Gruodžio 3 d. Akademijos ramovėje vyko LKA sportinių šokių būrelio kūrybinės veiklos 10-mečio šventė „Moki vaikščioti – gali šokti“.

Gruodžio 15 d. Akademijos ramovėje buvo švenčiamos prieš žiemos atostogas tradiciškai rengiamos nuotaikingos „Kariūnų Kalėdos“.

P A S K I R T I Į P A R E I G A S

2010-11-02 plk. ltn. **Andriejus GRACHAUSKAS** paskirtas į LKA Karinio rengimo grupės Sausumos pajėgų štabo karininkų kursų viršininko pareigas.

SUTEIKTAS AUKŠTESNIS KARINIS LAIPSNIS

kpt. **Virginijui JONUŠKAI** – majoro

A P D O V A N O T I

plk. **Gintaras BAGDONAS** – Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos medaliu „Už nuopelnus“

j. psk. **Gintaras ŠIRINSKAS**, vrš. **Andžej RADZEVIČ**, vyr. srž. **Rimas RODIS** – kariuomenės pajėgų medaliais „Už pavyzdinę tarnybą“

Ieva NAGEVIČIŪTĖ, Jolanta STANIULIENĖ – krašto apsaugos ministro padėkos raštais

P A R O D A

DARIAUS CHMIELIAUSKO FOTOGRAFIJŲ PARODA

Karo akademijos ramovėje atidaryta jauno fotografo Dariaus Chmieliausko fotografijų paroda „Išbandymas“. Parodos tema – kariūnų pratybos ir būrio vado kovos kursas civilio akimis. „Lietuvos kariai yra gerbiami mūsų visuomenės, tačiau dažniausiai ją pasiekia tik trumpi oficialūs reportažai, kurie neatspindi visų karių kompetencijų ir kasdienybės. Taigi buvo norima užpildyti šią spragą, patirti naujų emocijų ir kartu į viską pažvelgti kitomis akimis“, – kalbėjo parodos autorius, kuris vos prieš metus susidomėjo Lietuvos karo akademija ir įamžino kariūnų gyvenimo akimirkas savo fotografijose.

Darius fotografija susižavėjo dar vaikystėje, tačiau tik prieš keletą metų pradėjo fotografuoti rimčiau. Socialinė dokumentika ir reportažas – autoriaus mėgstamiausi žanrai, nes, pasak jo, „jie leidžia išlikti objektyviam ir tuo pat metu išreikšti savo požiūrį dominančia tema“.

Nuotraukose įamžintos pratybos buvo išbandymas ne tik kariūnams, bet ir fotografui. Darius pasakoja, kad, nepaisant skaitmeninių technologijų plėtros, buvo fotografuojama analoginiu fotoaparatu, fotojuostos ir visos nuotraukos ryškintos ir spaustos namuose įrengtoje fotolaboratorijoje. Tai nėra populiarus, bet tikras, įdomus ir kantrybės reikalaujantis procesas.

Labai džiaugiamės ir sveikiname Darius Chmieliauską sėkmingo kūrybinio debiuto Akademijoje proga. Štabo S-5 skyriaus pastangomis jo nuotraukų paroda dabar prieinama visiems, besidomintiems Lietuvos kariuomene ir kariūnų gyvenimu.

KARIŪNO inf

U Ž U O J A U T O S

*Netekties valandą
nuoširdžiai užjaučiame
Nijolę JANULAITIENĘ
dėl mylimos Mamos mirties.
Akademijos bendruomenė*

*Skaudžią netekties valandą
dėl Brolio mirties
Birutę NAMAJŪNIENĘ
ir jos artimuosius
nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Akademijos bendruomenė*

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Širvintų-Giedraičių kautynių 90-mečiui

Vytautas VOVERIS

ČIA MŪSŲ ŽEMĖ

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Algirdas AŽUBALIS

Diana BUILIENE

Rolanda KAZLAUSKAITĖ-MARKELIENE

VALSTYBINĖ KALBA LIETUVOS KARIUOMENĖJE (1918–1940)

Nauji LKA leidiniai

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

Antanas MAKŠTUTIS

DERYBŲ TEORIJA

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA

ELMANTAS MEILUS

LIETUVOS VALSTYBĖS IR KARIUOMENĖS ISTORIJS KURSAS

LAPKRIČIO 22 D. RADVILIŠKIO R., MINAIČIŲ KAIME, MIKNIŲ-PETRĖČIŲ SODYBOJE
IŠKILMINGAI ATIDARYTAS **LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SĄJŪDŽIO TARYBOS**
1949 M. VASARIO 16 D. NEPRIKLAUSOMYBĖS DEKLARACIJOS
PASKELBIMO MEMORIALAS

**DALYVAVO AKADEMIJOS
CHORAS „KARIŪNAS“.
JAM UŽ PUIKŲ
PASIRODYMĄ IŠKILMĖSE
PADĖKOJO KRAŠTO
APSAUGOS MINISTRĖ
RASA JUKNEVIČIENĖ**

